

ZA DOSEGO ZMAGE
KUPITE VOJNE
BONDE

Kranjsko - Slovenska
Katoliška Jednota

je prva in najstarejša
slovenska bratska pod-
porna organizacija
v Ameriki

Posluje že 51. leto

Pomagajmo naši nesre-
čni stari domovini!
Prispevajte za JPO-SS!

Entered as Second Class Matter, December 12th 1923, at the Post Office at Cleveland, Ohio. Under the Act of August 12th 1912. Accepted for Mailing at Special Rate of Postage Provided for in Section 1103, Act of October 3rd 1917. Authorized on May 22nd 1918

NO. 43 — STEV. 43

CLEVELAND, O., 25. OKTOBRA (OCTOBER), 1944

VOLUME XXX — LETO XXX

KATASTROFA V CLEVELANDU

Mrtvih je več kot 100, nad 200 ranjenih. 250 hiš je razdejanih ali poškodovanih; škodo cenijo veliko nad deset milijonov dolarjev vsled požara

Do zdaj so dobili 121 trupel iz razvalin

Minuli petek, 20. oktobra bo ostal označen v zgodovini naše slovenske metropole kot "črni petek" vsled grozne razstrelbe in požarja, ki je zahteval toliko žrtev baš v sredini naše naselbine na St. Clairju, spadajoči k fari sv. Vida.

Vsled zadržka v tiskarni smo za današnjo izdajo povzeli večino poročila o tej katastrofi iz včerajšnje "Ameriške Domovine," ki je izšla izjemno na 8 straneh; upamo da bo opis te katastrofe zanimal tudi čitatelje našega lista. Uredništvo.

V petek, ob 2:40 popoldne je zadela slovensko naselbino v Clevelandu strašna katastrofa. Razletel se je tank s plinom, last East Ohio Gas Co. med 61. in 62. cesto, severno od St. Clair Ave., v katerem je bilo več kot en milijon kubičnih čevljev plina. Za prvim tankom je šel v zrak z strahovito detonacijo še drugi.

V tistem trenutku je švignil rumen plamen do tisoč čevljev proti nebu, a dolgi ognjeni zublji so v tistem trenutku švigili preko streh na vse strani po naselbini.

Kar so ti ognjeni zublji zadeli, je začelo mahoma goreti. Ljudje, ki so bili takrat na cesti ali na svojih dvoriščih, so dobili hude opekline.

Moč teh plamenov se vidi v tem, da se je v trenutku vnela platnena streha pred Slapnikovo svetilnico, ki stoji na južni strani St. Clair Ave. in 61. cesti. Šipe so popokale celo na severni strani šole sv. Vida, ki stoji na Glass Ave. Takoj so bile v plamenih vse hiše v okrožju poldruge milje.

Ker je bila takrat sapa od jezera proti jugozapadu, je bolj gorelo na oni strani. Vnelo se je visoko Jakšičevo poslopje, v katerem je znana Grdinova dvorana in Grdinova prodajalna s pohištvom. Toda zgorela je samo streha in pa 3. nadstropje, do čim je zgorela lesena hiša z raven, kjer je bila bara. Voda, ki jo je metala požarna bramba na poslopje, je prišla skozi na pohištvo.

Na 61. cesti so zgorele od Medenove hiše proti jezcu vse hiše, razen dveh. Na levi strani pa vse od Carry Ave. Znana Race-tova mlekarica je zgorela do tal.

Od 27 hiš v Lake Court so zgorele razen Vukove in Lesnakove in še ene hiše vse.

Na 62. cesti so zgorele vse hiše do Grdinovega pogrebnege zavoda. Na nasprotni strani ceste je vrglo na cesto Knausovo,

hišo in sicer ono, ki je stala med zidano Knausovo hišo in bivšo Grdinovo mrtvašnico.

Po St. Clair Ave. in bližnjih cestah so leteli v zrak železni pokrovi nad podzemskimi kanali kot bi bili iz perja. Pred Novakovo slaščičarno je vrglo v zrak ves cestni tlak od ulične proge do začetka Norwood Rd. Nastala je dolga in globoka luknja, v katero se je pogreznil velik truk požarne brambe, pa je bilo v luknji še za dva truka prostora.

Tak je vrglo v zrak tudi po mnogih stranskih cestah.

Trupla so začeli voziti v mrtvašnico

V okrajno mrtvašnico so dodelali že več kot 50 trupel, ki so tako sežgana, da jih ni mogoče ali težko spoznati.

Nad 200 oseb, ki so živele ali delale v tem okolišu, pogrešajo. Ali so se zatekli kam k znancem in sorodnikom, ali so pa ostali pod razvalinami.

Nad 160 oseb so prepeljali v razne bolnišnice po mestu.

Nekako 250 hiš je razdejanih ali poškodovanih.

Dodaj cenijo škodo nad \$10-000,000.

Vzroka razstrelbe še ne vedo

Neka ženska, ki je bila zaposlena v laboratoriju East Ohio Gas, katero poslopje je v bližini tanka s plinom, ki se je razletel, pripoveduje, da je takrat slučajno pogledala skozi okno in vide-la, kako je ogenj švignil iz tanka, nakar je nastala razstrelba. Koliko oseb se je rešilo iz tovarne, ne ve, ker je nastala v trenutku silna panika in zmešnjava.

Vzroke razstrelbe preiskujejo armada in mornarica, vladna tajna agencija, East Ohio Gas Co., ter mrliški oglednik dr. Gerber. Vzroka razstrelbe ne bodo morda nikoli našli, ker je bilo vse uničeno, ki bi dalo kako pojasnilo.

Med pogrešanimi je mnogo inženirjev in uradnikov kompanije. Ti so najbrže ostali pod razvalinami.

Reševalci iščejo med ruševinami na pogoriščih za mrtvimi.

Milicija in mornarica na licu mesta

Na lice nesreče so hiteli truki z obrežno stražo, milicijo in vojaštvom, ki so začeli takoj patrolirati po ulicah in izganjati ljudi iz hiš po bližnjih ulicah, ker je bila nevarnost za nadaljne razstrelbe. Vse hiše so morale biti izpraznjene v bližini St.

Clair avenije, na južni in severni strani.

Policija je bila postavljena na 12 urno službo in je takoj zaprla St. Clair avenijo od 55. do 69. ceste za pešce, za automobile pa od 40. do 82. ceste. St. Clair ulična železnica je morala na Superior cesto.

Zupan Lausche je prihitel v mesto

Zupan Lausche, ki je odšel popoldne v Bucyrus, O. na kampanjsko turo, je bil obveščen po tajniku Lokarju o nesreči. Mr. Lausche je takoj odpovedal shod ter odhitel v Cleveland, kamor je došel ob šestih zvečer. Takoj je poklical na sejo svoj kabinet ter ukazal raznih mestnim oddelkom, da nudijo vso potrebno pomoč. Potem se je zupan napotil na kraj nesreče, kjer je svetloval in pomagal. Do jutraj je ostal zupan na nogah, se nato vlegel k počitku za eno uro, potem pa takoj odhitel v svoj urad, odkoder je dajal ukaze in nasvete, da je vsa mestna postrežba točno delovala. Rekel je tudi, da je treba poslati družine nazaj v hiše, ki so ostale nepoškodovane, kakor hitro mogoče.

Sreča, da so bili otroci v šoli

Velika sreča je še bila, da so bili takrat otroci še v šoli. V farni šoli sv. Vida, kjer so večina otroci iz ponesrečenega kraja, so začeli vpiti, ko so zaslišali razstrelbo in so začele pokati šipe. Šolske sestre so jih pomirile ter jih v lepem redu odpeljale na varno proti Superior cesti. Tam so jih potem s'arši dobili.

Kjer so bile matere doma pri otrocih, so jih mogle še rešiti, ko so naglo pobegnile z njimi iz go-

rečih hiš. Kjer so bili pa otroci sami doma, so pa zgoreli. Enako so ostali v plamenih tistih, ki so delali ponoči in so tekom dneva spali doma. Nikogar ni bilo, da bi jih opozorili na nesrečo.

Samo prazno zidovje štrli v zrak

Urad "Amer. Domovine" se je posrečilo priti ob devetih zvečer na kraj nesreče. Ljudje so stali v gruclah na cesti pred varnostno zono in opazovali nebo, ki je še vedno žarelo od ognja. Bili so tihi in nemi in govorili so komaj slišno med seboj. Vse je pretresla grozna nesreča v naselbini.

Po tlaku in po cestah je bilo na debelo razbita stekla. Cevi požarne brambe, vrvi, žice, vse je ležalo preko St. Clair ceste, da si mogel komaj naprej. Iz pogorišča na 62. in 61. cesti je še vedno gorelo. Večinoma je telo tramovje in pa premog, ki so si ga ljudje nabavili za zimo. Od hiš pa ni bilo absolutno nič drugega kot sem pa tje kak dimnik, ki je samcat štrlel v zrak in pa zidani temelji bivših hiš.

Ob strani cest so čepeli na praznih kolesih avtomobili, vsi ožgani in popolnoma uničeni. Ljudje niso imeli časa, da bi jih odpeljali. Po železni ograji je urednik spoznal prostor, kjer so stale tri Kolarjeve hiše in pa stanek avta, last našega uslužbenca Mihaela Kolarja, katerega družina ter sestra Mary in Rose si je rešila samo golo življenje, kot stotero drugih.

Premogovno skladišče, ki je stalo na koncu 61. ceste, je bil kup žerjavice. Kot hiša visok kup premoga je gorel kot v furnezu.

Takrat je požar povečini že opravil svoje strašno delo in požarna bramba ni že imela več kaj gasiti.

Naš urednik je šel v soboto popoldne zopet na lice nesreče in šele takrat je mogel dobiti pravo sliko razdejanja. Slika je absolutno nemogoče popisati. Vse od 55. ceste pa preko 61. in 62. ceste je izgledalo kot eno veliko pokopališče, kjer so dimniki in ožgano zidovje pričali vso žalostno zgodbo strašne katastrofe z izjemo hiš tik ob St. Clair Ave.

Ljudje so se začeli vračati na domove

Policija je dovolila, da so se smeli vrniti v soboto večer v svoje hiše ljudje, ki stanujejo južno od St. Clair Ave., ki so morali izprazniti hiše radi nevarnosti razstrelbe. Toda vsak je moral dobiti od policije prej dovoljenje. V nedeljo dopoldne so se smeli vrniti tudi ljudje v nedotaknjene hiše severno od St. Clair Ave. Tudi ti so morali dobiti policijsko dovoljenje po prej. Nihče drugi pa ni smel v prizadeti okraj, to je od 55. ceste na zapadu, Bonna Ave. na jugu, Addison Rd. na vzhodu in železniška proga na severu.

Brez strehe je kakih 680 oseb, odraslih in otrok, za katere skrbi zdaj Rdeči križ.

Elektrarne, mestna in kompanijska, so začele s popravili že v soboto zjutraj. St. Clair Ave. progo so položili povrh ceste in v soboto je železnica že obratovala po St. Clair aveniji.

Za trupli iščejo v razvalinah

Policija je organizirala poseben oddelek, ki išče za trupli. V nedeljo so od 55 oseb v okrajni

mrtvašnici spoznali 21, 17 moških, tri ženske in enega otroka. Nespoznanih trupel je v mrtvašnici 15 moških, sedem žensk in en otrok. Takih, katerih niti spol ne morejo določiti, je pa enajst.

V tovarni East Ohio Gas Co. in v razvalih so še trupla, za katera vedo. Te bodo zdaj pobrali in jih skušali spoznati. Za drugimi bodo pa kopali pod razvalinami.

Sledeča poslopja in rezidece so bile v ognju

East Ohio Gas Co. — dva velika tanka s plinom, urad in tovarna, department za metre, skladišče in tanki z amonijo.

Na Lake Court (kurja vas) je od 27 hiš zgorelo 24.

Na 55. cesti — Whiteway Metal Stamping Co., skladišče Nock Fire Brick Co. in motorno skladišče na 1253 E. 55. St.

Na 61. cesti — 45 hiš razdejanih.

Na 62. cesti 12 hiš razdejanih in poslopje Gas. Co.

Na 63. cesti — dvodružinska hiša razdejana.

Na St. Clair Ave. — več stanovanj in trgovin poškodovanih in v kakih 60 ali več šipe razbite in prizadana druga škoda.

Zupan Lausche je postavil komisijo

Zupan Lausche je postavil posebno komisijo izvedencev, ki bodo preiskovali vzroke razstrelbe. Med temi je profesor kemije Matthew M. Braidech, sin poznane hrvatskega pionirja Mr. Braidicha iz Norwood, in trije profesorji iz Case šole; dalje je par inženirskih strokovnjakov v tej komisiji, pravni direktor Tom Burke, councilman 23. varde Edward Kovačič ter predsednik mestne zbornice, Michael Lucak.

Ta komisija bo imela nalogo, da bo zastopala pravice prizadetih.

Sledeči naši ljudje so bili žrtve:

Kolikor nam je znano, so bili sledeči naši ljudje smrtno ponesrečeni, ranjeni ali so bili šteti med pogrešanimi:

MRTVI:—

William Safran, 34, 1001 E. 62. St. Truplo so spoznali sorodniki.

Louis Safran, 62, 1001 E. 62. St., spoznan od sorodnikov.

Louis Kastelic, 2 leti, 1001 E. 62. St., spoznan od sorodnikov.

Mrs. Jennie Merhar, 46, so-proga Frank Merharja, 1015 E. 62. St.

George Kalčič, 62, 1001 E. 62. St.

Stella Mahnich, 14, 1019 E. 63. St.

Patricia Kasinac, 7 mesecev, 1043 E. 61. St.

Betty Kasinac, 22, mati Patriciaje.

Joseph Matjašič, 1001 E. 63. St.

Anthony Zakrajšek, 1003 Addison Rd.

Victor Valenčič, 1004 E. 64. St.

Joseph Kobe, 6205 Superior.

Julija Mencin, 1015 E. 61. St.

Anthony Vicich, 6425 Spilker.

Anton Kennick, 982 E. 63. St.

John Russ, 6307 Dibble.

M. Rakovec, 3915 Spokane.

Mary Modic, trgovka, 1033 E. 62. St.

Mary Brodnik, 67, 5465 Lake Ct.

Joseph Kotnik, 55, 1056 E. 56. St.

Eugen Wenzel, 35, 1017 E. 62. St.

Frank Zakrajšek, 30, 1037 E. 177. St.

Anthony Pozelnik, 31, 6603 Schaeffer.

Frank Pohar, 62, 2071 E. 58. St.

Betty Ponikvar, 22, 966 E. 141. St.

Mike Mahulich, 1021 E. 62. St.

Albert Kotnik, 43, 1053 E. 61. St.

Tony in Pepca Lah, 960 E. 61. St.

POGREŠANI:—

Klauser Fay, 1272 Addison Rd.

Klauser Jessica, 3, 1272 Addison Rd.

Klauser Frances, 28, 1272 AL-dison Rd., rojena Repič.

Klauser Tonia, 2, 1272 Ad-dison Rd.

Joseph Makovec, 60, 1051 E. 65. St.

Patricia Germ, 2, 10527 Clarendon Rd. Njena mati Leona, ki je bila z otrokom pri stari materi Mrs. Mary Krivacic, 1004 E. 61. St. je tudi pogrešana.

Anthony Gruden, 80, Lakeside Ave.

Josephine Kasic, 22, 1002 E. 61. St.

Joseph Komer, 87, iz 61. ceste.

Steve Kovačič, 77, 1109 E. 62. St.

Agnes Perne, 50, 1009 E. 62. St.

Ana Rajkocih, 69, 1009 E. 62. St.

John Zgone, 60, iz 61. ceste.

Mrs. Vera Sintič, 1001 E. 62. St.

John Wenzel, 85, 1017 E. 62. St.

John Wolf, 45, iz 62. ceste.

Mary Zigman, 3, 1008 E. 61. St.

Barbara Butorac, 68, Justina Butorac, 26, Mischele Butorac, 7 mesecev, vsi iz 1007 E. 62. St. Prva je članica dr. 162, KSKJ.

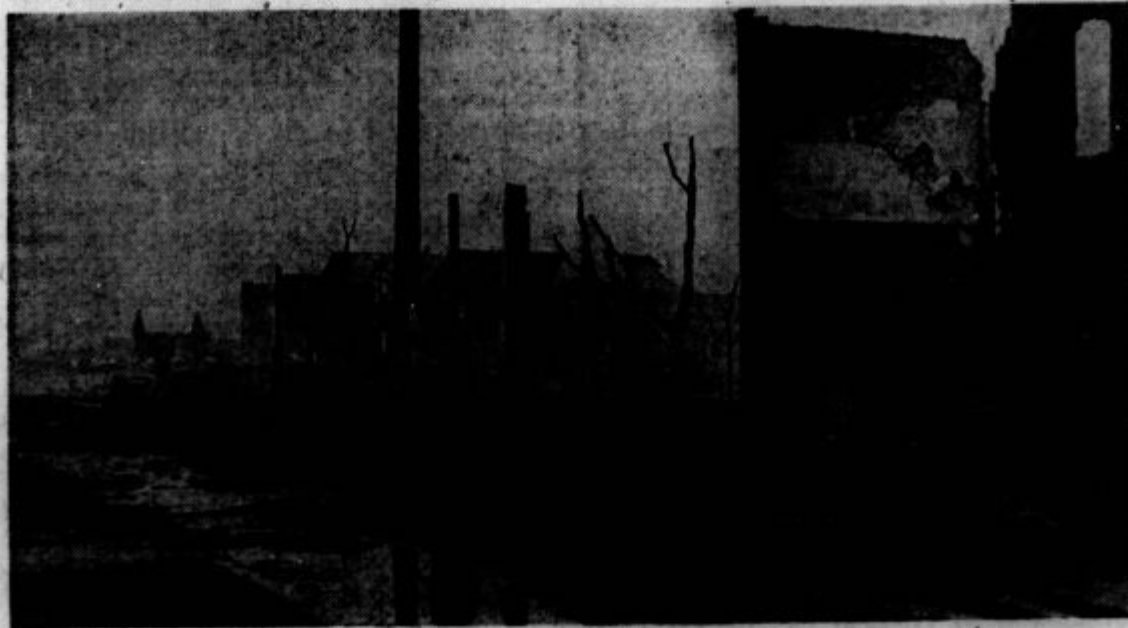
Vera Kastelic, 29, 1001 E. 62. St.

Joseph Makovec, 60, 1051 E. 65. St.

Mrs. Nosse, 58, iz E. 61. St.

Josephie Skul, 40, 1062 E. 62. St.

(Dalje na 2 strani)

Slika kaže razdejanje na 62. cesti, severno od St. Clair Ave. Na sliki vidite vojaka z nasajenim bajonetom, ki pazi, da ne pridejo ljudje v bližino.

Strah in groza je na obrazih onih, ki so se pravkar rešili iz živega pekla. Na levi je Mrs. Jennie Komar iz 5612 Carry Ave., ki je prihitela s svojo 2 letno hčerko v Willson izlo, na desni je pa Mrs. Charles Flickinger iz 5614 Carry Ave.

KATASTROFA V CLEVELANDU

(Nadaljevanje s prve strani)

Miss Kocjančič, 1033 E. 62. St.

Ameriško časopisje poroča med pogrešanimi vso družino Lausche iz 1039 E. 61. St. Toda pri nas se je večeraj zglasila Mrs. Lausche sama in nam je povedala, da so vsi srečno odnesli golo življenje in da so zdaj pri sorodniku Michael Turku, 9524 Gibson Ave.

Te osebe so uradno proglašene me dpogrešanimi. Lahko je, da so pri kakih sorodnikih in da niso še imeli prilike se zgledati pri domačih. Morda je pa ž njimi kaj hujšega, kdo ve.

Šest oseb je poslalo žrtev požara v eni hiši na 62. cesti

V srce segajoč je bil prizor v okrajni mrtvašnici, ko je prišla tje Mrs. Louise Fulcher, da bi po kakem znamenju spoznala štiri člane svoje družine, ki so bili žrtev katastrofe v petek. Pred seboj je videla kup sežganih ostankov. Podobnih slučajev je bilo mnogo v okrajni mrtvašnici, kjer sorodniki niso mogli iz kosti in ožganega mesa spoznati svoje drage, ki so našli tako strašno smrt v požaru.

Mrs. Louise Fulcher je izgubila sledeče svoje sorodnike: Očeta, Louis Safrana, star 62 let, ki je bil že več časa invalid; svojo dve leti in pol staro hčerko Louise, brata Williama (poznani kot Sharkey) in Mrs. Christine Sintič, omoženo sestro. Družina je stanovala na 1001 E. 62. St.

Istčasno sta izgubila v isti hiši življenje Mrs. Vera Kastelic, ki je skrbela za bolnega Safrana in njen sin Louis, star 2 leti.

Mrs. Fulcher, katere soproj služi z ameriško armado v Franciji, je bila ob času katastrofe na delu v Graphite Bronze Co.

Dozdaj se pogreša še truplo očeta Safrana in male deklice Fulcher. Ostala štiri trupla so bila pripeljana v Grdinov pogrebni zavod.

Alojzij Safran je bil doma iz Trebnjega, svoje čase je imel gostilno na 39. cesti. Odkar mu je umrla soproga je bohehal. Ko so mu v bolnišnici odrezali obe nogi v stegnu, je prestal mnogo hudega.

Hiša, v kateri je gornjih šest zgorelo, je bila svoje čase last Strnišove družine, potem Tomaža Kluna. To je bila zadnja hiša na desni strani 62. ceste in tik plinarne.

V boleznih so mu stregle hčere in vnuki so mu krajšali čas.

Christina Sintič in soproj sta stanovala na 1143 Addison Rd. Hči Vera in soproj Kastelic sta pa stanovala zadnjih 28 mesecev v hiši Safranovih z sinčkom Lojzkom. Sin William, poznan pod imenom Sharkey, ki je bil še samski in star 33 let, je delal pri policiji in je prihajal domov na obisk. Ravno tekom takega obiska ga je doletela smrt.

Oče Safran je bil član dr. 129

SNPJ, Christina Sintič in Vera Kastelic sta bili članici dr. sv. Marije Magd. št. 162 KSKJ in sv. Vida 25 KSKJ, sin Louis je bil član istega društva.

V pondeljek so našli nadaljnjih štiri trupla naših rojakov in rojakinj, ki so bili žrtev požara, in sicer:

Josephine Kašič, stara 22 let, rojena v Clevelandu. Tukaj zapuša očeta Antona, brata Cpl. Franka, sestre Frances, Antoinette Fischer in Sophie. Stanovale je na 1002 E. 61. St. Pogreb bo iz Zakrjškovega pogrebnege zavoda v cerkev sv. Vida. Ura pogreba še ni določena.

Mary Rose Zigman, stara 29 let, roj. Kašič. Stanovale je na 1008 E. 61. St. Rojena je bila v Clevelandu. Tukaj zapuša soproga Franka, hčer Mary Ann, očeta Antona, brata Cpl. Franka, sestre Frances, Antoinette Fischer in Sophie. Pogreb bo v četrtek zjutraj iz Zakrjškovega pogrebnege zavoda v cerkev sv. Vida. Ura pogreba še ni določena.

Patricia Ann Zigman, stara 3 leta. Stanovale je na 1008 E. 61. St. Tukaj zapuša očeta Franka in sestro Mary Ann. Pogreb bo iz Zakrjškovega pogrebnege zavoda v cerkev sv. Vida v četrtek zjutraj. Ura pogreba še ni določena.

George Kalčić, star 62 let. Stanovale je na 1007 E. 62. St. Tukaj zapuša pastorko Mary Hopkins, Martha Zack in Nick Secolici. Pogreb bo v četrtek ob devetih zjutraj iz Zakrjškovega pogrebnege zavoda v cerkev sv. Pavla na 40. cesti.

Želotv. pogrebni zavod ima v oskrbi dva pogreba žrtev zadnje katastrofe v naselbin. Eden je Anthony L. Chernik, star 38 let, stanujoč na 1441 E. 47. St.

Druga žrtev je Jennie Merhar roj. Vidervol, stara 46 let, stanujoča na 1015 E. 62. St. Zapuša žalujočega soproga Franka, hčeri Olgo in Janet ter več sorodnikov. Rojena je bila v Dolenji vasi pri Gorici. Tukaj je bivala 26 let in je bila članica društva sv. Cirila in Metoda št. 18 SDZ.

Razni nasveti za žrve katastrofe

RELIF — Kdor se še ni prijavil za relief in se bil prizadel po požaru zadnji petek, naj se prijavi pri Rdečem križu, ki ima od danes popoldne naprej glavni stan za ta okraj v javni knjižnici na 55. cesti in St. Clair Ave.

POŠTA — Komur ne more pošta dostaviti razne stvari na dom, ker ni več hiše ali imajo ljudje drug naslov, dobe svojo pošto pri General Delivery, pošta na postaja B na Euclid Ave. in 57. cesti.

ODSKODNINA — Osebe, ki so izgubile imovino v požaru lahko vložijo zahtevo po odškodnini v poslopiju East Ohio Gas Co., soba 311, na 6. cesti in Rockwell Ave.

RACIJA — Osebe, ki so izgubile karte ali znamke za racioniranje v požaru, dobe druge, če se zgledajo pri OPA na 1215 E. 79.

St. Urad bo odpri ta teden od 8:30 zjutraj do 8:00 zvečer.

DENAR — Uničen ali poškodovan denar bo zamenjala federalna rezervna banka, tako tudi vojne bonde, če se prinese ostanke v banko na Superior Ave. in 6. cesti.

ZAVAROVALNINA — Oni, ki so izgubili certifikate v požaru ali asesmentne knjižice, naj jih to ne skrbi. Naj stopijo takoj v stik z uradom družbe ali z agentom in dobili bodo druge.

Ljudje bodo dobili vso škodo pošteno plačano

Zupan Lausche je bil v nedeljo popoldne v posvetovanju s predsednikom East Ohio Gas Co. Robinsonom. Po tej konferenci je zupan Lausche izjavil: "Uradniki East Ohio Gas Co. sodelujejo z mestom v vsem. Zagotovilo imam, da bo družba East Ohio Gas Co. povrnila pošteno in pravično škodo vsem tistim, ki so v tej tragediji trpeli kako škodo."

Masni pogreb. Mrliški oglednik dr. Gerber je rekel, da se bo vršil skupen pogreb vseh onih žrtev ognja, katere se ne bo moglo spoznati. Dr. Gerber je tudi izjavil, da se mnogo žrtev ne bo moglo nikdar dobiti iz razvalin, ker so popolnoma upepeljena.

Truplo z denarjem

V okrajno mrtvašnico so pripeljali neko truplo, pri katerem so našli v razvalinah v slovenski naselbini malo škatljo, v njej pa bankovcev za \$765,00. Truplo je tako sežgano, da ne morejo določiti niti če je moškega ali ženskega spola.

DRUŠTVENA NAZVANILA

DRUŠTVO SV. JOZEFA ŠT. 53, WAUKEGAN, ILL.

Člani so vabljani, da se udeležijo programa, katerega priredi naše društvo v nedeljo 29. oktobra ob 7:30 zvečer v dvorani fare Matere Božje.

Na programu bodo glasne filmske slike ki bodo kazale razne vojne fronte na katerih se danes vojujejo naši mladi fantje. Slike bodo zanimive in se vabi vse naše rojake, da se vdeležijo ker čisti dobiček je namenjen v sklad za naše člane vojake. Z vašo vdeležbo boste pomagali v dobremu delu. Tiketi bodo na prodaj pri vratih, člani bodo dobili vstopnice potom pošte, drugi jih pa lahko kupijo pri vhodu. Za žejne bo pa tudi nekaj preskrbljeno v spodnjem prostoru. Vabljeni ste vsi!

Naši člani bodo prispevali za svojo vstopnico na mesečni seji novembra meseca, to je po 50 centov.

S sobratskim pozdravom,

Joseph Zorc, tajnik.

DRUŠTVO SV. CIRILA IN METODA ŠT. 59, EVELETH, MINN.

Član društva umrl

Smrt pobira in nič ne izbira. Naše društvo je izgubilo zopet enega svojega člana-pionirja, in sicer je dne 7. okt. zve-

čer šel sobrat Primož Petrich zdrav k počitku, toda se ni več prebudil, kajti njegova žena ga je našla zjutraj v postelji mrtvega. Vsa prestrašena skliče svoje skupaj, ki so pozvali zdravnika, toda vse zaman, zdravnik ga je proglasil za mrtvega, preminul je 8. okt. zjutraj za srčno kapjo.

Pokojni je bil star 65 let, bil je rojen na Igu v ljubljanski okolici. Semkaj v Ameriko je prišel še jako mlad, 17 let star. Bil je jako mirnega značaja in priljubljen v vsej okolici. Zapuša žalujočo soprogo in 6 sinov ter 4 hčere, ki so vsi že dozorali.

Pogreb rajnega je bil naravnost veličasten, kar je pa še bolj povzdignilo ker njegova sestra Mrs. John Smrke ima tri sinove duhovnike in je imel eden izmed njih pogrebno sv. mašo za svojega pokojnega strica. Čast tej družini! Imena žalujočih sorodnikov: Ana, soproga; Primož, Hillside, N. J., Edward, Cleveland, O., Louis, Virginia, Minn., Joe in Ludwig, Eveleth, Minn. in Cpl. Albert v Franciji, sinovi.

Mrs. Frances Debeljak, Cleveland, O., Mrs. Anna Smoly in Mrs. Mary Lautizar, Eveleth, Minn. in Mrs. Angeline Lautizar, McKinley, Minn. hčere; Jakob in John, brata.

Mrs. John Smrke, St. Stephen, Minn., in Mrs. Frank Markun, Johnstown, Pa., sestre Frank Zakrajšek, Sartell, Minn., bratranec, in 19 vnukov.

Jaz, v imenu našega društva izrekam globoko sožalje prizadeti družini; Tebi dragi sobrat, ki si bil dober član, zvest soproj svoji ženi in skrben oče družini; Spavaj v miru božjem dokler se zopet ne snidemo gori nad zvezdami!

John Habjan, tajnik.

DRUŠTVO MARIJE POMAGAJ, ŠT. 78, CHICAGO, ILL.

Kakor ste gotovo že čitale v Glasilu in tudi "Slišale na seji (tiste ki hodite na sejo) bo naše društvo praznovalo svojo 40 letnico v nedeljo 29. oktobra in sicer z zabavo samo za članice. Sklenjeno je bilo na seji, da vsaka članica plača \$1.00 v ta namen. Proste te naklade so samo ustanovnice. Ta \$1.00 se lahko plača na zabavi. Ker je bila udeležba na zadnji seji bolj majhna, mi lahko tudi plačate asesment takrat.

Program se prične zjutraj s sveto mašo ob pol osmih, katere bo darovana za vse žive in mrtve članice društva. Članice se bodo zbrale v cerkveni dvorani ob sedmi uri (7:00) da skupno korakamo v cerkev. Članice so prošene, da tudi pristopijo k sv. obhajilu pri tej maši. Popoldne ob pol treh (2:30) se prične program, kateri bo prav zanimiv. Pridite gotovo vse! Po programu bo serviran okusen prigrizek in tudi za žejna grla bo preskrbljeno. Pridite in pokažite ostalim ustanovnicam priznanje za delo in trud katerega so imele ko so društvo ustanovile. Bilo je jih 14 sedaj so po samo še štiri in te so: Mary Mladich, Mary Jorga, Johanna Perko in Frances Abina.

Ne pozabite priti vse, Vam ne bo žal. Zjutraj k maši in popoldne na zabavo. Na svidenje v nedeljo 29. oktobra.

Pozdrav,

Pauline Kobal, tajnica.

DRUŠTVO MARIJE SEDEM ŽALOSTI ŠT. 81, PITTSBURGH, PA.

Imeli smo zelo lepo sejo oktobra meseca in nadzornice so dale zelo dobro poročilo o društvenem stanju. Tudi je bilo sklenjeno da v nedeljo, 19. novembra, ob 8 uri zjutraj v cerkvi Marije Vnebovzetje, 57 in Butler cesti bomo imele skupno sveto obhajilo za vse naše pokojne sestre članice. Povabljenost ste vse članice, da se udeležite v polnem številu.

Naša tajnica je nam tudi poročala, da smo v zadnjih

dveh mesecih dobile za \$3,500 nove zavarovalnine. To je dokaz, da smo zelo pridne in da poslušamo našega glavnega predsednika, br. John Germa, ko nas prosi, da bi pomagali da bi Jedonta štela 40,000 članov ob koncu leta. Čast in priznanje naši tajnici za njeno delo v to svrhu! Čeprav nismo sedaj v kampanji, vedno delamo za korist naše KSKJ.

Na zadnji seji smo imeli priliko slišati enega umetnika na klavirju—Walter Golobica, Jr., ki je zaigral en par komadov na klavir, za naše članice katere so bile zelo zadovoljne s tem. Mr. Golobic igra z nekim znanim orkestrom. Hvala Mr. Golobic za prijaznost!

Naše članice pomagajo z nabiranjem obleke in denarnim darovi za naše nesrečne ljudi v stari domovini in naša tajnica bo vam prav rada dala podrobnosti o tem če hočete pomagati.

Pozdrav,

Frances Lokar, preds.

GLAS ČLANA DRUŠTVA

BROJ 163

Pittsburgh, Pa. — Draga bračjo in sestre! Kao član KSKJ puni 39 godin dolazim pred vas sa ovom molbom kao slijedi: Prošla naša sjednica je bila takova, da so mi skoro suze izšle na oči kada sam vidio na sjednici od 460 članova samo 16 prisutnih. Zar to ni žalostno i srpotno od nas? Bračjo i sestre, zar se vi više ne sjećate svoje prisage, kada ste pristupili u društvo, da ćete vršiti pravila naše dične Jednote i društva?

Pak što sada mislite, da to Bog ne zna ili ne vidi?! Ne tako bračjo i sestre! Ostajmo pri muškoj reči!

Društvo je zaključilo, da proslavi 50 godišnjicu naše matere Jednote na 29. okt. Pa šta mislite, da će to sam odbor moći što učiniti. Ovog je nemoguće; stoga dodjimo i pokažimo pred drugima, da smo dobri i marljivi članovi Jednote i svoga društva sv. Mihajla 163.

Draga bračjo in sestre! Ako vi ne volite odbora, što ste ga vi samo izbirali, pak evo dolazi kraj godine i birajte odbor tak, koji će biti sposuban, i ne gledajte na rojake i kumove, pač pa na marljivost odbora, koji će raditi na polju društva i Jednote. Vi imate sada dobar odbor, ali ga ne štujete, niti čete z njimi da radite. Znamo li, što je bilo prošle depresije? Pazite da je i to biti i još, dočim ova nesretna pokol prestane, pak čemo se pitati, što smo učinili sada, kada se dobro radi. Uslijed toga dajmo si ruke jedan drugomu i radimo za naše društvo i majku Jednotu! A to će biti samo onda, kada budete polazili sjednice i činili svoju dužnost napram svome društvu. Vidite lahko, koliko se muči i briga naš tajnik brat Brozenič, piše i moli, a sve zabavava, kao da ga ni čuti.

Sada vas draga bračjo i sestre još jedan put molim, i apeliram na vas, da mi se odzovete na moju molbu v Vašu lastnu korist.

Sa bratskim pozdravom,

Mirko Zitković.

Rev. Julius Slapšak: Na Petrovi ladji smo varni

Zdi se mi, da je danes svet tam, kjer je bil, ko so se ljudje začeli prvokrat spuščati v majhnih ladjah na široko morje. Vsak bi rad nekam prišel, v neki nov in nepoznan svet, pravega poto in tudi pravega cilja pa nihče ni vedel. Vsak je poskušal na svojo roko. Mnogo od njih se je ponesrečilo sredi poto ali še prej.

Ne mislim reči, da je svet danes apert tam, kjer je bil v tistih časih, glede pravega morja, ki obdaja suho zemljo. V mislih imam nekaj drugega. Vseposvobod se oglašajo ljudje, ki pravijo, da človeška družba

danes ni v pravem redu in da mora iznajti nekaj novega, če hoče še živeti na tem svetu v kakšni zadovoljnosti. Ako bo šlo tako naprej, pravijo, bodo same in vedno večje prekucije med ljudmi in celimi narodi. Ves svet se zdi kakor eno samo veliko, široko in globoko, pa tudi nad vse viharo morje.

Vendar je treba, pravijo, da se spustimo na to morje in da naredimo na njem nekaj red. Prav pravijo. Res je treba, da se to naredi. Pri tem podjetju pa mnogi pozabljajo, da je na svetu ustanova, ki ima to razburkano morje še dosti prestrukturirano in ve povedati, kako se lahko prav varno potuje po tem morju. Ta ustanova je katoliška cerkev s papežem na čelu.

Cerkev s papežem na čelu je varna ladja, ki ve, kako je treba voziti po razburkanem morju sveta. Ko sem potoval v stari kraj, sem si kupil tikek na ladji, ki je bila namenjena v določeno evropsko pristanišče. Ko je prišel čas, da odpotujem, sem si poiskal prostor na ladji in nisem imel nobene skrbi, če prav vozimo ali ne, če se bomo znali ogibati nevarnih krajev, kjer bi se nam ladja lahko razbila, in take reči. Vedel sem, da je na čelu ladje izkušen kapitan, ki ima morje do vseh podrobnosti preštudirano. Neumen bi se zdel samemu sebi in vam vsem, če bi namesto tikeka na znani potniški ladji kupil sam svojo ladjo, vzel v roke bukvce o morskem plovbi in bi se spustil na pot.

Tako nespametni so pa danes tisti ljudje, posebno tisti katoličani, ki se dajo zapeljati tuji propagandi, da iščejo novega reda za današnji svet vseposvobod, tudi okoli komunizma, ki se spušta na nevarno morje sveta na svojo roko, ne vpoštevajo pa izkušenosti katoliške cerkve s papežem na čelu, ki je še vedno najbolj varna ladja. Kakor sem zadnjič na kratko omenil, imamo dosti papeških izjav in navodil, ki se tičejo boljšega reda na svetu v vseh možnih ozirih. Nobenega dvoma ni, da ako bi se svet ravnal po teh navodilih, bi ne bilo toliko prepripor, toliko sovraštva na svetu in imeli bi res trajni mir, ki ga hočejo ustvariti, pa vse preveč na svojo roko. Zato se je bat, da ne bo nič.

Rekel sem, da bi zlasti od katoličanov bilo pričakovati, da se bodo ozirali na papeža in njegov glas. Saj to vendar verujemo katoličani, da je Bog dal Cerkv in papežu pravo vednost o tem, kam mora voditi naše sedanje življenje, namreč v pristan srečne večnosti. To je torej cilj, končni našega življenja. Če je pa Cerkev prava učiteljica glede cilja, mora tudi imeti nad seboj božje vodstvo, da zna pokazati pravo pot do cilja. In človek ni ustvarjen samo za večno srečo, ampak tudi zato, da živi v tem življenju doseže neko stopnjo zemeljske sreče, vsaj take, ki si jo lahko po pameti sam preskrbi. Če mu pa prave pameti zmanjka, si je sam kriv in z njim celokupno človeštvo, ako gre vse narobe in zadovoljnosti ter sreče ni.

Tako tudi do neke stopnje zemeljske sreče in zadovoljnosti vodi Cerkev človeštvo, ako se hoče izročiti njenemu vodstvu. Papež je pa glasnik Cerkve. Tudi v zadevah svetnega pomena moramo misliti, da papeža vodi sveti Duh, ne samo v strogo verskih rečeh. Če ga ne vodi naravnost, kot ga vodi v verskih rečeh mu pa daje božja Previdnost več prilike kot kakemu drugemu, da se pouči o vseh potrebah človeške družbe in spozna načela, po katerih naj bi ljudje živeli in uravnavali svoje skupne zadeve.

Prav gotovo je, da ni na svetu nobene druge ustanove, ki bi imela toliko stoletnih in tisočletnih skušenj, kot jih ima Cerkev s papežem na čelu. Ali ni potem res čudno, da se celo med katoličani najdejo ljudje,

ki se ne menijo za pouk papežev, ampak mislijo, da je treba delati kompromise z različnimi posvetnimi nauki, in celo verjamejo, da bo kak komunizem rešil svet, česarvno dobro vedo, da Cerkev drugače uči?

Ne, dragi bralci, to je zmotat! Treba je, da se ne prepustimo onim ljudem, ki se na svojo roko spuščajo v razburkanost današnjega sveta, ampak ostanemo na varni ladji svetega Petra. Prav tako je pa treba, da se bolj in bolj poučimo o tem, kakšen "novi red" priporoča papež, in spoznamo, da je ta red boljši kot vsak drug, ker najbolj odgovarja človeški naravi.

To in ono

360 m na sekundo. Misel, da leti žuželka hitreje kakor je hitrost glasu, se je zdela raznim znanstvenikom tako svojevrstna, da so začeli raziskovati in prodirati v tajno sveta žuželk. Že dalj časa so se ukvarjali z mislijo ti spoznavci narave, kdo je najhitrejši na svetu. Neko prirodoslovno društvo v Ameriki je razpisalo celo nagrado za raziskovalca, ki dožene bitje, ki je najhitrejša na svetu. Ugankarji so reševali uganke, znanstveniki so se z vso vneto vrgli, da rešijo uganke. Nekateri so menili, da je človek najhitrejša bitje na svetu, saj danes lahko z letalom doseže neverjetno hitrost. Toda to hitrost ni dosegel človek sam kot tak. Dosegel jo je s pomočjo svojega uma in svojih rok. Nekemu znanstveniku pa se je posrečilo izslediti žuželko, ki leti s hitrostjo 360 m na sekundo. Ta žuželka — rogač — živi tudi v Evropi. Ni to naš rogač, ki ga pozna vsak otrok. Leti pa tako, da ga ni videti. Slišati je samo brečanje. Temu znanstveniku se je tudi posrečilo ugotoviti hitrost te žuželke. Ta novost, oziroma hitrost, je tudi same Američane osupnila, zato jim nikakor ne more iti v glavo ta ugotovitev. Če bi bilo pa to res, potem bi bila zmožna preleteti ta žuželka v eni uri 1296 km, kar bi bil res svojevrsten rekord v stvarstvu.

Nogometna tekma leta 1793.

Kako so nekoč igrali nogomet, nas poučuje poročilo iz l. 1793. Anglija je domovina nogometa in razumljivo je, da je bila ta tekma v tej deželi. Nogometna kluba iz Sheffielda in Nortda sta na božič v omenjen letu igrala tekmo. Vsako moštvo je imelo po šest igralcev. Gledalce je takrat spremljala godba na igrišče.

Slovenska banka je že presegla 5 milijonov

Na seji direktorija in posvetovalnega odbora slovenske North American banke je bilo prečitano stanje banke z dnem 4. oktobra. S tem dnem je znašalo stanje banke \$5,028,973.25. To je prvič v zgodovini slovenske banke, da je presegla pet milijonov dolarjev. Bančni depoziti znašajo \$4,650,437.88, dočim znaša nerazdeljen dobiček ob tem času \$79,283.37. Vsekakor slovenska banka res lepo napreduje.

Nadškof Spellman je bil pri F. D. R.

Washington. — Newyorški nadškof Francis Spellman je bil v sredo pri predsedniku Rooseveltu, kjer mu je poročal o potovanju po Evropi, kjer je prepotoval 19,000 milj na raznih bojnih frontah. Nadškof je bil predsednikov gost pri zakuski.

Svarilo

Oče: "Otroci, zdaj morate biti nekaj časa prav pridni in ubogljivi, saj veste, da sem si zlomil roko in vas ne morem našeškati!"

Spominjajte se na še, tako nesrečne stare domovine in darujte kaj v sklad JPO, slovenska sekcija!

DOPISI

LEPA SLAVNOST V JOLIETU

Joliet, Ill. — Velicestno je praznovalo društvo Najsv. Imena fare sv. Jožefa v nedeljo dne 8. oktobra t. l. svoj srebrni jubilej. Slavnost se je pričela zjutraj ob polnosni uri z jako slikovito procesijo s šolsko godbo na čelu, za godbo so korakali Boy Scouts, mladinski krožki in kadetinja SZZ. in KSKJ, dekliška Marijina družba, dekleta družbe sv. Neže, članice Roženske bratovščine, zatem pa vsa ostala društva, za temi pa nad 300 mož in fantov članov jubilejnega društva in št. duhovniki s spremstvom številnih mašnih strežnikov.

Med lepo ubranim potrkavanjem v zvonikih in igranjem godbe je prišla povorka do cerkve, kjer so vsa društva napravila špalir in se je nudil jako lep prizor, ko so člani društva Najsv. Imena v tako velikem številu med to pestro, mnogoštevilno množico korakali v cerkev, ki je bila sijajno okrašena, s kora jih je pa pozdravila lepa melodija orgel in krasne himne Najsv. Imena. Kmalu je bila naša velika cerkev napolnjena do zadnjega prostora. Slovesno sv. mašo z leviti je daroval naš duhovni vodja č. g. župnik Rev. M. Butala, asistiral sta mu pom. župnik Rev. G. Kuzma in Rev. pater Alois Medic iz Lemonta, ki je imel tudi jako lepo slavnostno pridigo o pomenu organizacije Najsv. Imena za katoliške moše in fante. Cerkevni pevski zbor je krasno prepeval pri sv. maši pod vodstvom organista. A. Rozmana. Krona te lepe cerkvene slovesnosti je pa bila, ko je č. g. duhovni vodja Rev. M. Butala slovesno spregel v društvo 52 novih članov, ki so javno pred oltarjem obljubili zvestobo svojem Zveščarju in delovanje v čast Najsv. Imena. Med sv. mašo so vsi člani prejeli sv. obhajilo kakor tudi članice bratovščine sv. Rožnega Venca, kadetinja in mladinski krožki, kar je napravilo ganljiv vtis na vse. Z lepo pesmijo v čast Najsv. Imena je bila ta izredno lepa cerkvena služba božja končana. V spomin tega jubileja 25 letnice društva, so vsi navzoči v cerkvi dobili krasne spominske podobice Presv. Srca, katere je podaril predsednik Andrew Hochevar, ki bodo še čez dolgo let lahko pričali o slavnosti srebrnega jubileja in o delovanju društva Najsv. Imena v fari sv. Jožefa.

Popoldne ob 1. uri je bila cerkvena dvorana nabito polna, ko se je pričel slavnostni banket, katerega so jako okusno pridelale članice Roženske bratovščine pod vodstvom Mrs. Math Krall, naša brhka dekleta so pa marljivo skrbele, da je bil vsakteri zadovoljen s hitro postrežbo. Med častnimi gosti so bili navzoči župniki iz sosednjih župnij in zastopniki Joliet-skih društev Najsv. Imena. Po banketu je sledil zanimiv program, med katerim so odlični govorniki čestitali jubilejnemu društvu na lepem uspehu v dobi 25 let. Na odru so med govori nastopili pevski zbori in zapeli več lepih pesmi, dalje šolska mladina in dekleta Marijine družbe z lepimi deklamacijami in čestitkami. Jako lepo je čestital društvu deček L. Zeleznikar, nabudni sin br. Louis Zeleznikarja, pomoč. tajnika KSKJ, za kar je žel burno pohvalo. kot zadnja sta pa še nastopila naš Tone Rozman s harmoniko in Eddy Horvat z saxofonom in sta zaigrala nekaj prav okroglih slovenskih melodij, ki so jih vsi z velikim aplavzom odobraval.

Nato so sledile po kratkem odmoru premične slike, katere je kazal Father Kuzma. Videli smo zlatojubilejno slavnost KSKJ v Jolietu dne 30. julija

t. l. v krasnih barvah; ni treba omeniti, da smo z ponosom gledali te slike, ki so dokaz veličastne slavnosti, ki jo je imela naša podporna mati KSKJ v svojem rojstnem mestu ob svojem zlatem jubileju. Dalje smo videli naš Lemont in kako Father John naš slavnostni čebelar vodi svojo sladko industrijo s svojo milijonsko pridno družino čebel; res, jako zanimive slike! Videli smo tudi kako veselo so se imeli in zabavali naši rojaki v Belokrajini v stari domovini pred vojno. Ko smo gledali te krepke fante in čvrsta dekleta, so nas prešinjale tužne misli, kje je danes ta cvet našega naroda, koliko so morali se pretrpeti in Bog zna, koliko iz med teh je še danes živih, koliko gorja je povzročil zverinski Hitler nad temi mirnimi, nedolžnimi ljudmi. Vse slike smo z največjim zanimanjem gledali in smo prav hvaležni Mr. A. Grdina, ki jih je nam poslal za to prireditve in mu čestitamo, da ima tako lepe in zanimive slike, rojakom pa priporočamo kjerkoli imajo priliko, naj jih ne zamude iti gledat.

S tem je bil popoldanski program končan na kar se je razvila lepa domača zabava; splošna sodba vseh udeležencev je bila, da tako lepe in zanimive slavnosti moše je niso priredili v naši fari. Tega priznanja so bili člani društva Najsv. Imena jako veseli, posebno še odborniki, zlasti pa predsednik ki se je največ trudil in delal za uspešno prireditve. Odbor društva se tem potom še enkrat vsem javno zahvaljuje vsem, ki so že na en ali drug način pomagali, da se je ta slavnost tako sijajno izvršila in prinesla društvu sijajen moralen uspeh, ki bo brez dvoma mnogo koristil napredku društva v bodočnosti. Ker je bilo 25 novih članov radi dela zadržanih, da niso mogli priti slovesnemu sprejemu, bo društvo ob prvi priložnosti zopet priredilo skupen potem vabimo vse ostale moše in fante, da naj se priključijo za pristop v tem času. Naj bo ta lepa 25 letna jubilejna slavnost v spodbudo vsem, kako častno je biti član društva Najsv. Imena v mogočni Kristusovi armadi!

S pozdravom,

Michael Hochevar

STRABANSKE NOVICE

Strabane, Pa. — Poletni čas se že poslavlja od nas, kajti že mu sledijo bolj hladni jesenski dnevi. Tako je tudi z dobo piknikov pri kraju, katere smo imeli skoro vsako nedeljo v Drenikovem parku zdaj eno društvo, zdaj drugo, in vedno z uspehom. Namesto počitka v nedeljo, je bilo treba na pikniku delati in to včasih celo čez polnoč.

Pri tem mi uhaja misel nazaj na 12. in 13. avg., ko sta društvo št. 153 in 194 KSKJ. obhajali Jednotino 50-letnico in 30-letnico društva sv. Jeronima št. 153. Takrat je bilo tudi nekaj naših gl. uradnikov navzočih in vsak je tudi govoril na odru dvorane dr. sv. Jeronima. Prav dobro sta se postavila br. John Germ gr. Jednotin predsednik in br. Fr. Lokar, ker sta nam zapela več lepih slovenskih pesmi. Br. Germ zapel po vsej pravici tudi ime "coloradski slavček." Škoda, da nas večkrat ne obišče! Ob taki pesmi človek kaj rad pozabi svoje težnje in žalost kot se danes godi po svetu.

Moram tudi omeniti, da društvo sv. Jeronima, daje v svoji dvorani vsak mesec ljudem zastoj pijačo in prigrizek. Naravno, da se naše kuharice hitro sučejo okrog peči, da je vsem postreženo čeravno niso več mlade. Te so: Rosie Kral in Mary Kulovec. Dne 14. okt. so napravile zelo okusen guljaš.

Zdaj, ko nastopajo bolj

kratki dnevi in bolj dolge nočeni, do gotovo več časa za dopise. Želeti bi bilo, da bi se dopisovalnja lotil še kdo drugi, saj je vas mnogo zmognih in novic je tudi vedno dosti.

Tu živeča družina Mesojedec je nedavno dobila telegram, da je bil njihov sin Rudolf dne 26. avg. ranjen; drugi žalostni telegram je pa poročal, da je drugi sin te družine Josip pogrešan že od 3. sept., kasneje je bilo pa naznanjeno, da ni pogrešan, pač pa tudi ranjen. Take novice so usodne posebno za matere, to znajo one, ki so bile že v tem prizadete.

Pred par leti smo čitali v listih: Ta je šel prostovoljno v armado, ali ta je bil vpoklican, zdaj pa čitamo: Ta je bil ubit, ranjen ujet, ali pa je pogrešan. Koliko gorja morajo pa ti naši fantje na bojnih frontah in tam v džunglah prestajati, tega pa mi ne vemo, lahko si pa predstavljamo. Tudi pisati o tem ne smemo.

Kdaj bo res tega klanja konec? Uboga naša stara domovina, koliko gorja je morala že prestati in koliko nedolžne krvi je ondi že prelile! Tudi na italijanski fronti in drugod je padlo že tudi številno naših ameriških fantov; iz naše selbine so štirje Slovenci: Louis Vercheh, Frank Sterle, Wm. Drenik in Frank Serceer in trije drugih narodnosti. Vsem prizadetim družinam izražam sožalje.

Drugi teden, bo praznik Vseh svetnikov in Vernih dus, dan kinčanja grobov po našem cerkvenem koledarju. Marsikateri mati bi šla rada na grob svojega sina, ali žena na grob svojega moža, pa počiva dotičnik na tisoče milj daleč v tuji zemlji, kjer je padel za domovino. Rada bi mu okrasila grob in rože zalila s svojimi solzami, pa ji ne bo mogoče! Še danes imam žive spomine kako smo na Vernih duš dan v starem kraju molili po grobeh. Da, kdo bo pa danes tam molil, ker je morda že vse mrtvo? Kakor sem čitala, je tudi v okolici Novoga mesta vse porušeno in uničeno; morda ni nikogar več ondi živega, tako pa tudi po drugih krajih Slovenije. Preostali so pa največji reveži. Za iste je treba pomoči iz Amerike, saj mi jim lahko pomagamo samo če bi se njim trpljenja zavedali. Čitala sem, kako pridno nabirajo naši rojaki, obnošeno obleko v Pittsburghu, Detroitu, New Yorku in drugod, kar bo poslano potrebnim v stari kraj. Tudi pri nas v Strabane ne smemo v tem oziru zaostati, saj tozadevni odbor je že izvoljen. Darujte torej ali kaj obleke ali pa denarja, saj nam v Ameriki ni še nobene sile, da lahko kaj tem revežem pomagamo. Odprite torej srce, odprite roke in pomagajte tem nesrečnikom brisati solze!

S pozdravom,

Mary Koklić.

S POTA

Duluth, Minn. — V mojem zadnjem dopisu (št. 43) je bila tiskovna pomota glede letnice KSKJ konvencije v Pueblo, Colo. Ista se je vršila leta 1898 ne pa leta 1908, kamor sta malo zakasnela pok. škof Trobec in ml. sijnor Rev. Jos. Buh. Stvar popravljam s tem resnici na ljubo, da ne bo kakega morebitnega kritiziranja.

Ko od časa do časa potujem v bližini Dulutha, se naši minnesotski pionirji jako v večnost umikajo. Nedavno se je vršil pogreb Mr. Skala-ta na Ely, Minn. Ko sem prvič leta 1893 prišel tjakaj, se še dobro spominjam fine postrežbe pri Mr. in Mrs. Skala ko sta imela ondi dobro idočo gostilno. Pokojnik zapuščal poleg vdove veliko sorodnikov; na zadnji poti do groba ga je nosilo šest njegovih sinov.

Sedaj je pa umrla v tukajšnji bolnišnici Mrs. Mary Hutar, rojena Čelešnik, doma iz Vrhnike, stara 61 let, soproga pok. John

Hutarja. Zadnjih 1 let je žive. la na Ely, Minn. Zapuščala štiri hčere in tri sinove: Marija, ki ji je skrbno stregla v bolnišnici, Mrs. Charles Merhar Jr., Frances vse iz Ely na Mrs. Frank Virant Jr. iz St. Paula, Minn. Sinovi: Peter in John na Ely, Minn. in Bernard, vojak v Cherry Point, N. C. Trije bratje: Jack, Anton in Jakob Čelešnik v Waukeganu, Ill. in Gregor, na Willardu, Wis. Sestre: Mrs. Frances Seilškar, Ely, Minn. in Mrs. John Novak, Waukegan, Ill.

V tukajšnji St. Mary's bolnišnici se nahaja že par mesecev rojak Math Balas iz Ely; fant, ki si je nabral bolezen pri delu v železnem rudniku ima mnogo prijateljev in znancev, ki ga radi obiskujejo in so mu dali za transfuzijo že mnogokrat svojo kri.

S pozdravom,

Matiya Pogorelec

GLAS IZ EVELETHA, MINN.

Eveleth, Minn. — Za pisanje nimam ravno časa na razpolago, vendar bom napisal par vrstic da bo javnost širom dežele znala, da v Minnesoti še nismo šli v zapeček, čeravno smo imeli v nedeljo 1. okt. že vzorec letošnjega snega in vemo, da bo letos spet bel kot navadno. Vse leto smo imeli mokro tako tudi jesen ni boljša.

Sedaj pa naj zapišem par vrstic o nenadni smrti našega rojaka-sobrata, ki je nenadno umrl dne 8. okt. t. l. Ta rojak in naš sobrat član dr. št. 59, KSKJ, je Primož Petrič. Delal je kot tudi jaz delam v odprtem rudniku pri O. I. M. Co. Delavne prostore sva imela v neposredni bližini in v soboto 7. okt. je bil dvakrat na mojem prostoru, kot navadno vesel in šaljiv, pa mi reče, "Ej, John, v takem vremenu (bilo je deževno) je pa težko delati zunaj." "Well Primož," sem mu rekel, "Ne moreš pomagati." "O, to temu se pa lahko pomagaj," je rekel Primož. "Kar na šit ni treba iti." "O ja, seveda." Tako pa še in tako sva se poslovala in tako je tudi bilo za njega. V nedeljo zjutraj mi pa povedo po prvi sv. maši, da je Primož umrl, kar sem ostro zanikal čez, da se iz mene norčujejo. Mož, tako trden še, in včeraj je še delal, pa da je sedaj mrtov, o to pa spet ne, a vendar je bila resnica!

Samo toliko torej o tem, ker vem da bo še kdo drugi poročal podrobneje. Počivaj v miru dragi Primož.

Ravnokar sem prejel pismo od mojega svaka, ki se nahaja nekeje v Severni Italiji. Dopisujeva si stalno. Poroča mi vedno v koliko napredujejo, ozir. njegova edinca.

Ne zato, ker je on ravno moj svak, saj takih svakov je na tisoče, moramo pač priznati, da res so pravi Amerikanci in velik strah "nacistu" kot tudi fašistom. On se nahaja preko morja polnih 30 mesecev in je torej začel kot je bilo še enkrat v tem lokalnem listu poročano v Tuniziji strašiti Lahe in Nemce kot kanonir. Njegova edinca je prva pokazala kakšne "doughnace" v Ameriki pečejo za nacije in fašiste. Tako je še danes on vedno za petami tem okrutnim morilcem. Poslal mi je tudi izrezek iz nekega lista kako in kaj je počenjala divizija oz. armada, h kateri spada on in to je 5. armada, 34 divizije, 175. poljsko topniški bataljon. (Dotično poročilo se nahaja na današnji Our Page. Uredništvo.)

Moj svak pa bi prav rad tudi videl—čprav ima že dosti dopisovalcev—da bi mu še več pisali, kajti on rad pismeno obrija in v mojem imenu prosim kdorkoli hoče naj mu privoži par vrstic, ker to iz lastne izkušnje vem, da je to eno največje veselje za vojaka posebno še, ki je tako daleč od svojih. Ne samo iz Eveletha, tudi od dru-

gih, iz najsibo katerikoli dežele on bo Vam hvaležen kot svojem bratu. Je član dr. št. 59 KSKJ. Pa tudi ne pozabite pisati svojim pišite jim hvaležni Vam bodo.

John R. Strah,

član dr. št. 59.

Naslov mojega svaka je:

Pfc. Joe J. Chos (Čož)

Btry "A" 17E5th F.A. Bn.

A. P. O. 34, care P. M.

New York, N. Y.

Zbirajte obleko in drugo blago za Jugoslavijo!

Nastopil je odločni čas, ko morajo vsi Amerikanci južnoslovenskega izvora vložiti največje napore v svrhu zbiranja blaga in razne druge robe za Narodno osvobodilno vojsko in trpeče narode Jugoslavije. Iz zanesljivega vira smo obveščeni, da bo v začetku meseca novembra prispel v Ameriko jugoslovanski parnik, ki bo odpeljal našo prvo pomoč v Jugoslavijo. Naša sveta dolžnost je in obveznost, da v par tednih zberemo vsaj toliko blaga in druge robe, kolikor je treba da se natovori ladja od 4,000 ton.

Na delo tedaj, bratje in sestre! Zbirajte staro blago, kupujte novo, posteljino, perilo, odeje, milo in drugo ter vse to pošiljajte na adresu našega skladišča, ki se glasi:

WAREHOUSE

War Relief Fund of Americans of South-Slavonic Descent
282 Ninth Avenue
New York 1, N. Y.

Ce obleka, iz kateregakoli vzroka, ne more biti popolnoma osnažena po navodilih, katere objavimo na drugem mestu, potem mora biti vsaj pokrpana in takšna poslana v naš Warehouse. Organizirajte, v vseh naših naselbinah, širom Amerike, lokalne odbore za zbiranje obleke in drugega materiala. Za to delo vam ni treba nobenega uradnega dovoljenja.

Na delo—bratje in sestre, da bi naša pomoč prispela pravočasno in da rešimo one, katere se še more rešiti. Hitra pomoč je dvojna pomoč! Obvestite nas takoj, koliko ste do sedaj zbrali raznega blaga in koliko se po priliki nadejate imeti do kraja meseca oktobra. Bratovsko sodelovanje vseh ameriških Južnih Slovanov v reliefni akciji je največja manifestacija našega edinstva in najboljša garancija za uspešno delo.

Zlatko Baloković,

predsednik.

VAZEN OKLIC BARBERTONČANOM

Barberton, Ohio. — Slovenec na Barbertonu in okolici se naznanja, da se je podvzel nujno akcijo za zbiranje potrebne materiala, da se tako nemudoma pošlje prva pomoč revežem v staro domovino. Obleka možka, lahka, zimska, obleka ženska, lahka zimska, obleka otročja tudi lahka, zimska, kakor tudi za dojenčke, vse bo dobro. Prosi se, da oddaste kar le morete čisto in še v dobrem stanju.

V tednu od 23. oktobra naprej Vas po hišah obiščejo posebni odbori; zastopniki in zastopnice katerim izročite kar ste se namenili. Pričakuje se, da boste simepatizirali z njimi pri tem napornem delu, ter jim šli na roke v vsakem oziru. Ne prosijo zase, pač pa za reveže brezdomce Slovence v starem kraju. In ti so naši bratje in sestre, morda še celo stariši. Zalostna, neverjetna misel, toda resnična! — Naši herojski trpinji v stari domovini nestropno pričakujejo nadvse potrebne pomoči od nas.

Zato pa, pomagajte zbirati obleko in drugi potrebni material v kolikor se da, tudi še pri drugem narodu. Pomagajte zbirati v denarnih prispevkih, ako Vam je nemogoče, ali da nimate obleke, darujte v denarju, za katerega se bo kupilo vse potrebno, za vse Vam bodo hvaležni,

samo da le dobijo pomoč.

Od 23. oktobra naprej imejte pripravljeno ker ste se namenili dati!

Za Slovenski Ameriški Narodni Svet, — SS, podrt. št. 51, Barberton, Ohio: Frances Smrdel, tajnica.

NAZNAILO PODRUŽNICA ŠTEV. 9 JPO PODRUŽNICA ŠTEV. 36 SANS

Waukegan-North Chicago, Ill.

—Sedaj je čas za resno delo! Vabi se vsakega rojaka in rojakinjo v teh naselbinah da ako ga kaj zanima pomoč svojem v stari domovini, da se pridruži tej seji. Zelo važne stvari imamo za rešiti v oziru pomoči Slovincem v Jugoslaviji. Vsakdo, kateri je pripravljen kaj pomagati in ob enem tudi prispevati kar mogoče, je dobro došel na to sejo.

Seja se vrši v Slovenskem Narodnem Domu ob 2 uri popoldne na 29. oktobra in bo skupna seja dveh odborov. Vabljeni so vsi, kateri imajo kaj zanimanja za to dobrodelno stvar zdaj je prišel čas da pomagamo kar je nam mogoče in vašo pomoč potrebujemo. Pridite gotovo na sejo in točno.

Z rodoljubnimi pozdravi,

Za podružnico, št. 9 JPO.

Za podružnico, št. 36, SANS,

Anton Kobal,

predsednik,

Jennie Keber,

pod-predsednica,

Dr. Andrew Furlan,

predsednik,

Frank Jerina,

pod-predsednik,

Joseph Zorc,

tajnik.

VABILO NA SEJO IN PROŠNJA

Denver, Colo. — Vsi zastopniki slovenskih društev v Denverju se vabijo, da se udeležijo važne seje, ki se bo vršila v nedeljo 29. okt. ob 2:30 pop. v Slov. Domu na 4468 Washington St. Ta seja bo v korist našim siromakom v stari domovini ker pričeli bomo zanje nabiranje obleke. Vsem onim, ki smo prišli iz starega kraja je znano, kako je obleka in perilo tamkaj dobro došlo; neglede kakega kroja ali nošnje, samo da je za obleči. Dalje je tudi nam vsem znano, v kakšnem velikem pomanjkanju so naši rojaki v starem kraju in kakšni usodi so prepuščeni; zato je sedaj prišel čas, da jim lahko vsaj nekaj pomagamo. Gotovo se dobi pri vsaki družini kaj obnošene in še trpežne obleke, ki vam ni v nikakoršno korist, onim, v stari domovini bo pa dobrodošla.

Zaeno vabim tudi članice našega društva Marije Pomagaj št. 190 KSKJ, da se te seje udeležijo kateri je le mogoče; prinesite isto obleko kar s seboj, kar najdete v shrambi in je še za rabo, menim namreč tako, katere ne boste več nosile. Prišel je namreč od War Relief Control Boarda poziv za nabiranje take obleke in perila, kar bo v pomoč revežem v starem kraju, prevoz iste bo brezplačen.

Upam na obilen uspeh in pomoč za dober človekoljuben namen. Torej nastopimo vsi za to dobro delo!

Z rodoljubnim pozdravom,

Amelia Cec.

ZANIMIVO PISMO PARTIZANA IZ SLOVENIJE

Cleveland. — Mrs. Mary Mafko je prejela od svojega brata Vinkota Bavca, doma iz vasi Markovec pri Ložu na Notranjskem, zanimivo pismo, ki podaja precej dobro sliko o aktualnem položaju v Sloveniji. V zadnji vojni je izgubil roko, ki je služil v jugoslovanski armadi in si potem delal življenje kot fotograf v Brezicah. Star je 46. V pismu pove, zakaj in kako se je pridružil partizanom in kakšno je življenje. V Ameriko je to pismo dospelo z

vojaško pošto skozi Italijo in se glasi (posneto iz Enakopravnosti):

Draga sestra in bratje! Ze dolgo si nismo dopisovali. Enkrat sem poslal par vrstic po nekem ameriskem pilotu — ste prejeli? Ponavljam naše grozno življenje teh let. Za veliko noč 1941 so udrili nemški banditi v Brežice. Mene so takoj zaprli, pretepali. Bil sem pet dni zaprt brez jesti in vode. Z revolverjem me je udaril pruski bandit po zobeh ter mi izbil zobe in čeljust. Potem so mene in družino odpeljali na Hrvaško.

Izpotali so nas popolnoma, tudi denar, zlatino in vse. Pustili so mi 250 Din, a vrednost, ki so jo vzeli, znaša 880,000 Din. Lačni in brez denarja smo šli skozi Zagreb, Karlovec v Ljubljano. Jaz sem bil v Ljubljani, žena je bila pri sestri v Ribnici. Slavka se je nekaj časa učila trgovine, Sonja pa je bila pri nekih dobrih ljudeh v Ljubljani.

Ziveli smo od malenkostnih podpor in dan na dan mi je bilo v Ljubljani 30 dek kruha za zajtrk, kosilo in večerjo.

Potem so nas začeli preganjati tudi Italijani. Šel sem v Loško dolino maja 1942. Tu so bile borbe. Bil sem partizan. Dne 26. maja 1942 smo bili obkoljeni in mojih 12 tovarišev je bilo ubitih okrog mene. Za mene so mislili, da sem mrtov, a ostal sem živ in edini, ki sem se rešil. Potem sem živel v gozdu z ostalimi tovariši partizani v Smrekovcah. Naša hrana je bila po večini divjačina in pa kar smo dobili od dobrih ljudi, ki so nam prinesli v gore. V gozdu je bilo dobro, edino na tleh smo se nalezili revmatizma.

Ko sem zopet prišel v Loško dolino 6. sept. 1942, v nadi, da ni Italijanov, so me ta dan ujele. Imel sem biti ustreljen in sicer dvakrat, ampak naključje me je rešilo. Poslali so me v Treviso, v internacijo, kjer sem bil boian od slabe hrane do septembra 1943.

Hrana je bila dnevno 0.54 kg riža ali makaronov, ali 2.7 kg za 100 ljudi opoldne in toliko zvečer in 8 do 12 dek kruha. Ljudje so od lakote umirali. Po naključju sem se tudi tam rešil, kajti ko sem bil čisto izčrpan, sem prejel pakete s prepečencem od ljudi, ki jih nisem nikoli videl niti poznal, in pa dva paketa od Janeza, in Angela mi je tudi poslala.

Iz internacije sem prišel v Ljubljano 8. septembra 1943. Naslednji dan so udrili v Ljubljano Nemci. Pobegnili sem, da niti obleke in čevljev, kar sem še imel, nisem rešil. Šel sem jaz in Slavka v partizane. Tu delam od sept. 1943 do sedaj. Po vsej Sloveniji prehodim dosti peš, in kratka pot se mi vidi, če je dnevno le 20 km. Pride pa tudi, ko sem šel v treh dneh iz Suhorja v Metliko, Semič, Toplice, Črnomelj, Brod na Kolpi in Lož. To pot sem prehodil v treh dneh in pol, kar je 180 km, in to po krajih, ko ni dobili kaj pod zob. Tako sem naredil na tešče in brez jedi 50 km.

Pomanjkanje je veliko. Lačni smo in čisto raztrgani, a delamo z veseljem vsi, da se čim prej osvobodimo nemških roparjev.

Zalostno je, ker so med Slovenci izdajalci.

Loška dolina je uničena, vse požgano, najbolj pa Lož, Babna polica, Vrhnika, Bločice. Požgane so sicer vse vasi, in to od Italijanov, sedaj pa od Nemcev in bele garde.

V Loški dolini je dosedaj padlo okrog 600 ljudi in partizanov. Tako je uničena cela Slovenija. Ako bom dobil fotografski papir, bom poslal več sto slik, ki sem jih že fotografiral. Tudi obširnejše poročilo o našem življenju.

Sedaj sem zaposlen na spodnjem naslovu in se nahajam v Loški dolini. Tu imamo leta-

(Dalje na 4 strani)

GLASILO K. S. K. JEDNOTE

GLASILO K. S. K. JEDNOTE
 Uredništvo in upravljanje
 6117 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 2, OHIO
 Vse prispevke in odgovore na pisma pošiljajte na zgoraj navedeno
 in ne na posamezne članke.

Članki:
 Za članke na leto \$2.00
 Za članke na leto \$2.00
 Za članke na leto \$2.00

**OFFICIAL ORGAN OF AND PUBLISHED BY
 THE GRAND CATHOLIC SLOVENIAN GAYLORIC UNION of the U. S. A.**
 In the interest of the Order

Printed every Wednesday

OFFICE: 6117 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 2, OHIO
 Phone: HInckson 3615

Terms of subscription:
 For members yearly \$2.00
 For nonmembers in U. S. A. \$2.00
 Foreign Countries \$3.00

Member Catholic Press Association.

NAGRADE

NAŠE TIHE KAMPANJE TRAJAJOČE
 OD 1. SEPTEMBRA DO 31. DECEMBRA, 1944

ZA DOSEGO 40,000 SKUPNEGA ČLANSTVA

CILJ KAMPANJE 500 NOVIH ČLANOV
 V OBEH ODDELKIH

NAGRADE V GOTOVINI ZA ODDRASLI ODDELEK

Za \$ 250.00 savarovalnine	\$ 1.00
Za \$ 500.00 savarovalnine	2.00
Za \$ 1,000.00 savarovalnine	4.00
Za \$ 1,500.00 savarovalnine	6.00
Za \$ 2,000.00 savarovalnine	8.00
Za \$ 2,500.00 savarovalnine	10.00
Za \$ 3,000.00 savarovalnine	12.00
Za \$ 4,000.00 savarovalnine	16.00
Za \$ 5,000.00 savarovalnine	20.00

NAGRADE ZA MLADINSKI ODDELEK

Za vsakega novega člana ali članico, ki se savičuje v razpisu "AA" ali "BB", se bo plačilo \$1 nagrade. Za vsakega novega člana ali članico, ki se savičuje v razpisu "CC" (30-letna savarovalnina), se bo plačilo sledeče nagrade:

Za \$ 250.00 savarovalnine	\$ 2.00
Za \$ 500.00 savarovalnine	4.00
Za \$ 1,000.00 savarovalnine	6.00

PISMO PARTIZANA

(Odnajevanje s 3 strani)

lišče in dobro zvezo za pošto. Ako želite, mi tudi pišite in naslovite pošto na spodnji naslov.

Za mojo družino sedaj ne vem že 4 mesece, kje je kateri in kako.

Mene so domobranci obsodili na smrt. Žena, Sonja in Milan so menda v Sojancu, ako jih niso odgnali izdalci. Slavka pa je partizanka in tudi ne vem kje, kajti njeno delo je tako, da radi izdaje je daleč nekje v gozdu v neki tiskarni.

Torej upajmo na skorajšnjo in tako zaželjeno svobodo. Menda bo kmalu, da se vrnejo brezdomci na svoje domove, čeprav bodo porušeni in požgani, samo da se ne bo treba več klatiti po gozdu kot preganjana zverina. Dosti je tega 3 leta in 4 mesece. V duhu poljube vsem.

Vaš Vinko.

Naslov:

Bavec Vinko

Predsedstvo Slov. narod. osvobodit. sveta, odsek za informacije in propagando, fotosekcija, Slovenija, Jugoslavija preko Barija v Italiji.

NAŠ KOTICEK

Pittsburgh, Pa. — Kakor je bilo vam že poročano, se naše članice K. S. K. J. tukaj v Pittsburghu zelo zanimajo za dobrobit našega ljudstva v stari domovini. Nabralo se je že veliko obleke in tudi precejšno svoto daril v denarju. Nismo še gotovi in prav gotovo imate vi še kaj obleke ali pa veste o katerem prijatelju ali sosedu, ki ima kaj sličnega za oddati; torej želimo vas opomniti da nas opozorite na to. Lahko vašemu tajniku pri društvu naznanite ali pa sami prinesite blago v Slovensko dvorano na 57 cesti. Prav radi bodo naši volonteri prišli po obleko, itd.

Ženske se zbirajo vsak četrtek in petek večer v Slovenskem domu in pregledajo obleko. Če potrebuje obleka nekaj zakrpanja, ali kaj takega, žene so pripravljene to delo opraviti. Če pa vi sami to preskrbite poprej kakor oddaste obleko, je pa še boljše — ker lahko veste, da je precej dela s tem da pregledajo in zra-

stava nad našim narodom. Leta 1942 sem šel v partizane in od takrat sem bil dnevno v borbi proti domačemu in tujemu sovražniku. Lahko si predstavljate moje življenje!

V Rosalnicah se je marsikaj spremenilo. Nemenčevi so zgubili v tej vojni Franca, Martina, Markota in najbrže tudi Jožeta. Starčev Matija je padel, dočim so Matkovičevega Jožeta belogardisti ubili, tako tudi Pehurca, Meginata in več drugih.

Stanko Jurojevič se je poročil s Stano Grevnarjevo, pa je tudi on bil ubit v bojih za svobodo slovenskega in jugoslovanskega naroda sploh. Dajle sta bila v bojih ubita tudi Bošnjak in Ober, Kostelc Franc pa je bil dvakrat ranjen in sedaj je doma. Jorkov stric je bil v internaciji, tako tudi vsa njegova družina. On se še ni vrnil domov.

Druge novice bom prihodnje skušal omeniti. Stariši bi kaj pisali, pa ne morejo. Upam, da se bodo kmalu odprle boljše zveze med nami, tako da si bomo lahko redno dopisovali. Iskren pozdrav vsem od Ivanke in od mene. Na svidenje! — **Martin Brodarič.**

Domnevanja o konferenci v Moskvi

London. (ONA) — Zavezniki opazovalci v Londonu izražajo mnenje, da je najbrže pripisati dvem vzrokom, da sta se Churchill in Eden tako kmalu po konferenci v Kvebeku podala v Moskvo na nova posvetovanja. Prvi vzrok je to, da utegne vojna trajati še skozi vso zimo, drugi pa, da je nastalo nekaj političnih problemov, katere je treba takoj rešiti.

Ako se podaljša vojna preko zime, bo najbrže postalo potrebno, izdelati nekatere nove načrte. Široki načrt, ki je bil izdelan v Teheranu, bo najbrže ostal nespremenjen, toda podrobnosti utegnejo biti drugačne v marsičem.

Vojakiški problemi pa so tudi v ozki zvezi s političnimi problemi na Balkanu. Britanske in ruske armade se bodo morda kmalu sestale nekje sredi Balkana, a mnoga vprašanja glede notranje in zunanje politike tamošnjih držav so trenutno še nerazrešene. Tu je treba pred vsem pomisliti na začasne režime v Jugoslaviji in Grčiji. Anglo-sovjetski sporazum je v teh vprašanjih neobhodno potreben, ravnotako kot v pogledu Bolgarije.

Nov faktor v bolgarski situaciji je nastal včeraj, ko je bilo javljeno, da je bil sklenjen sporazum med maršalom Titom in novo bolgarsko vlado, katere predstavnik na teh pogajanjih sta bila Dobri Tarpešev, minister brez portfelja in Peter Todorov. Takojšnja posledica tega sporazuma je, da pridejo bolgarske čete na jugoslovanskem ozemlju pod poveljstvo maršala Tita, ter se bodo borile proti Nemcem.

Ta sporazum, ki je bil zaključen še predno je prišlo do rednega premirja, je povzročil na tem kraju tako posebno situacijo, da je postalo neobhodno potrebno, da jo veliki zavezniki prouče v skupnih dogovorih.

Poljski problem pa je morda še mnogo bolj nujen. Churchill se je pred kratkim razgovarjal s predsednikom Mikolajczykom, ter je dobil v roke od tej prilike obširno zbirko dokumentov glede pogajanj z Rusijo in izmene dopisov, tičočih se nesrečnega upora v Varšavi. Znano je tudi, da je britansko javno mnenje jako neugodno reagiralo na sprejem, katerega je dobilo imenovanje generala Bora pri poljskem Komiteju in vladi v Lublinu.

Često se je že pojavilo vprašanje, dali moskovska vlada podpira in krije držanje lublinske vlade ali ne. Kaj si bo to kakorkoli, vsakdo ima tu ob-

čutek, da je treba razrešiti ta poljski problem, ker bi mogel sicer postati večer vir novih sporov in nesporazumljenj med zavezniki. Razvotega je tudi jasno, da bo rešitev tem težja, čim dalje se bo odlašalo.

Razgovori v Moskvi pa bodo najbrže obravnavali tudi mnogo drugih problemov, o katerih se razpravlja v evropski posvetovalni komisiji v Londonu. Definitivne rešitve mnogih zadev bodo najbrže počakale, dokler se trije veliki prvaki ne sestanejo znova, toda začasne rešitve bodo vsaj omogočile komisiji delo, da ne zastane.

Eden teh problemov je najbrže vprašanje, kako postopati z Nemčijo, kajti tudi to vprašanje je v mnogih podrobnostih še nerešeno.

Glede poljske vlade tukajšnji krogi ne mislijo, da bo prišlo do važnih sprememb pred koncem teh moskovskih razgovorov. Mogoče pa je, trde govorice, da odstopi vojni minister, general Marjan Kukić, ter da bo stopil na njegovo mesto general Tabor, eden pomočnikov generala Bora (Komorowskega), ki je nedavno prispel sem v Britanijo.

HITLERJEV RAJ SE ZMANJSUJE

Nemčija, ali kakor jo Hitler imenuje Deutsches Reich, je bila kot začetku vojne mnogo večja kot je bila leta 1920 in njeno prebivalstvo je bilo 20 odstotkov večje. Tekom časa je namreč priključil k Nemčiji Avstrijo, Sudete in še nekaj drugih krajev.

Ko je Hitler prevzel kancersvo in vlado nad Nemčijo, je merila 182,000 kvadratnih milj in je imela 70,000,000 prebivalcev. Velika Nemčija, kakor jo je Hitler prišel imenovati po aneksiji sosednih dežel, pa je imela 225,000 kvadratnih milj in 80,000,000 prebivalcev. Leta 1942 pa je Nemčija vsled aneksij v letih 1939-42 imela 99,000,000 prebivalcev.

Ako odvzamemo Poljsko, Alzacijo-Lotarinško, je sedaj Nemčija tako velika kot leta 1939. Koliko šteje prebivalstva, ni znano, kajti imela je zelo velike izgube tako na bojnih poljih kot doma, toda ima okoli 12,000,000 tujih delavcev, ki delajo po tovarnah in na poljih.

Sedanja Nemčija ni tako velika kot je Texas, toda je petkrat večja kot je Pennsylvanija. Na severu ima Severno in Baltsko morje in zasedeno Dansko; na vzhodu Poljsko, Slovačijo in Madžarsko; na jugu Italijo in Svcio z Alpami ter Francijo, Luksenburško, Belgijo in Holandsko na zapadu. Od severa do juga se razteza na razdaljo okoli 550 milj in v enaki razdalji od vzhoda do zapada. V notranjosti ima 2000 milj dolgo mejo, ob morju pa kakih 500 milj.

Pokrajina Nemčije je zelo različna. Na severu se razteza do Severnega planjave, ki sežejo do Severnega in Baltskega morja in po katerih teče mnogo rek večinoma proti severu.

Nemške planjave so podaljšek francoskih severnih planjav, ki se raztezajo skozi Belgijo in Holandsko.

Iz severnih planjav se dvigajo griči in hribovi, ki polagoma prehajajo v visoka pogorja. Na jugu je Črni les (Schwarzwald) in najvišje evropsko gorovje Alpe s sloviti Brennerskim prelazom, čez katerega pelje cesta in železnica v Italijo. Še tudi pa je Nemčija zlasti na jugu precej gorata, vendar ima zelo razvito industrijo in poljedelstvo. Za prevoz raznega blaga je leta 1939 imela 2000 milj železnice in 8000 milj plovnih črt po rekah in kanalih. Ima tudi več tisoč milj dobrih cest, posebno pa 2000 milj najboljših cest, ki so bile zgrajene pod Hitlerjem.

Kupujte vojne znamke!

Upor na Slovačnem

London. 3. oktobra. (ONA)

— Vrhovni poveljnik nemških čet na Slovačnem, ki ima nalogo pobiti upor čehoslovanskih patriotov, je ukazal Slovaški Nacionalni Banki, da mu stavi takoj na razpolago znesek 400 milijonov slovaških kron, in da vrhu tega v bodoče plačuje nemškimi oblastem tedensko po 50 milijonov kron v svrhu kritja stroškov nemške okupacije.

Režim "slovaškega" ministerstva predsednika Tisota, prvaka marionetne slovaške vlade, ki je bil moralno propadel pri narodu že zdavnaj, je zdaj na tem, da propade še denarno, in sicer v teku par tednov.

Zdaj bo ravno 6 tednov, kar se je začel oboroženi upor proti Nemcem. Poročila, ki prihajajo iz čehoslovaške meje, potrjujejo, da so uspehi, doseženi v teh prvih borbah, daleč nadkričili vsa pričakovanja. V osrčju ozemlja, ki je za Nemce strateško največje važnosti, bije močna domača vojska zagrebnice boje z nemškimi zasedbenimi četami, in je veskakov uspešna, da temeljito zmeša Nemcem vse prometne zveze. Jasno sliko je seveda težko dati, ker se položaj v te vrste borbah silno hitro menja.

V začetnih fazah bojev je pomanjkanje letalstva zelo oviralo razvoj operacij, toda zdaj je v tem pogledu že mnogo boljše, ker zavezniki letalci prihajajo v deželo, in se celo že poslužujejo letališč, katere so bili čehoslovaški uporniki iztrgali Nemcem iz rok. Ti zavezniki letalci so prizadeli nemškim kolonom na tem težkem terenu zelo visoko izgubo.

Danes je tudi prišla vest, da prvi ruski letalci, ki so prišli k njim, niso imeli niti namena, da pristanejo. Prinesli so bili le nekaj potrebnih zalog, katere so nameravali spustiti na tla s padalom. Ko pa so videli, da so vsa določena letališča obdani od številnih množic ljudstva, ki je kričalo in mahaloz zastavicami, so se spustili na letališče, kljub temu, da niso imeli povelja za to, in so bili sprejeti z velikanskim navdušenjem.

Čehoslovaška vlada v Londonu je poslala v to osvobodeno ozemlje misijo upravnih organov za civilne zadeve. Ta misija je našla civilno administracijo ozemlja že v najlepšem redu, tako da je bila poslana tja popolnoma po nepotrebnem, posebno še radi tega, ker je bila določena za to, da prevzame administracijo ozemlja osvobojenih od Rdeče armade.

Na osvobojenem ozemlju izhajajo štirje časopisi. Moralni učinek osvoboditve na slovaškega človeka da je ogromen, ker je svoboda prišla od lastnega napora in junaštva. Eno poročilo pravi, da se je slovaško ljudstvo znebrilo svoje stare pohlevnosti, ki je bila napravila tako silno smešno in obenem tragično politiko Tisota.

Lučka na očetovem grobu

(Za sopraznik Vernih duš
 2. nov.)

1. Izba je bila toplo zakurjena, zunaj pa je pihala mrzla jesenska burja in vrtela redke snežinke. S pokopališča smo prišli domov zelo premraženi. Ko smo se pri peči malo ogreli, je vzel oče iz kota rožni venec in začel moliti žalostni del. Takoj za njim je molila mati veselejša, brat pa častiljivega. Molili smo pobožno in zbrano kakor morda vse leto ne. V vseh je bilo neko čudno razpoloženje. Misli so nam bile temne kot črne rute žensk pri popoldanski pobožnosti v cerkvi. Pobožno smo molili za verne duše, posebno za rajne sorodnike.

Ko smo končali molitve, je postavila mati na sredo mize skledo vročega kostanja. Ob drugih večerih ga je enakomerno razdelila med vse družinske člane, da se ne bi stegli zanj.

Ta večer, ko človeka vse spominja na smrt, se pač ne smemo pripraviti! Dolgo smo lupili kostanj brez besede, šele čez nekaj časa je oče resno spregovoril:

"Bog ve, ali bomo prihodnje leto še vsi zbrani takole okoli mize? Bog ve, ali ne bo treba kateremu izmed nas prihodnje leto prižgati lučko na grob?"

Se bolj smo se zamislili in še bolj temne so bile naše misli. Strah je atiskal naša srca in nismo se ga mogli otresti. Vter je pod oknom turobno zatulil. Zazeblo nas je v dno duše. Mati je videla preplašene obraze in tolažeče rekla:

"Nikar jih ne straši, nikar jim ne delaj težkega srca! Upajmo, da nam bo Bog zdravje dal."

Oče pa je vztrajal pri svojem: "Otroci nekaj slutijo, zato so tako spremenjeni!"

Mati je hitro zasukala pogovor na drugo stvar, srca pa nam ni mogla olajšati. Komaj smo čakali, da smo zlezli vsak s svojo posteljo in pozabili črne misli.

2. Ni minulo pol leta od tega dne, ko je oče ležal že deset dni v postelji. Zdravnik je hodil vsak dan v hišo in žalostno zmajeval z glavo. Oče se je branil zdravnika, češ, da mu ne morejo vsi zdravniki tega sveta pomagati. Mati pa bi imela najrajši, da bi bil zdravnik noč in dan pri nas. Otroci smo hodili po izbi in bili v napotje, kamor smo stopili. Pri hiši ni nobeden kaj prida delal, vsi smo čakali, kdaj bo prišlo odrešenje. Nihče ni mislil — razen zdravnika — da bo smrt odločiljiva.

Ura se je bližala dvanajsti opoldne, ko nam je zdravnik rekel, da naj se zberemo okrog očetove postelje. Očetov obraz se je v nekaj minutah, kar ga nismo videli, čudno spremenil. Dihal je težko, obraz mu je bil nenavadno bel, oči spremenjene. Poklekli smo in molili za materjo, vedeli pa nismo kaj se prav za prav godi.

Nenadoma je mati vstala, šla z opetkajočimi se koraki po hiši in se nazadnje sesedla na klop. Jokati ni mogla, prevelika je bila njena bolečina. Na očetovi postelji pa je bilo vse tiho. Takrat pa je zajokalo osem src; iz oči so kar vrele solze. Vsi smo klicali očetovo ime. Solza in beseda pa ga niso mogle več prebuditi. Zavest, da je oče res mrtev, je postajala zmeraj večja; stiskala nam je prsi, da smo komaj, komaj dihal. Že večkrat prej nas je objela tiha žalost, pa smo se zmeraj zatekli k očetu ali k materi. H komu naj gremo zdaj — v največji stiski in bolečini? Mati je bila še bolj ranjena od hudega udarca, bila je otrok med otroci, sama potrebna nekoga, da bi ji vili močne tolažbe.

"Oče, oče!"

Bežali smo na polje, pritekli spet domov, hodili okrog hiše, tolažbe pa ni bilo nikjer.

V hiši so že pripravljali mrtvaški oder.

3. Minulo je leto, minuli sta dve, minulo je več let. Vsako leto smo se zbrali otroci ob prazniku. Vseh svetnikov na očetovem grobu. Prižgali smo vsak svojo lučko, sredi med lučkami pa je gorela največja lučka, ki jo je prižgala mati.

Ob grobu se je srce zjokalo, čeprav zmeraj niso tekle solze. Čutili smo, kako smo zapuščeni, kako brez varstva. Čedalje bolj smo vedeli, kaj pomeni dober oče ubogemu otroku. Doraščali smo, a očetove bližine smo pogrešali zmeraj bolj. Srečevali so nas križi, nikogar ni bilo, ki nam bi pomagal nositi njihovo težo. Mati je bila še večji otrok od nas.

Zgodilo se je, da nisem mogla na praznik Vseh svetnikov poromati na očetov grob. Vse dni pred praznikom mi je bilo tež-

ko, najbolj pa seveda na praznik sam. Hodila sem med tujimi grobovi in gledala trepetajoče lučke ter mislila na grob — tam daleč...

Tisto noč nisem mogla zaspati. Tudi moliti nisem mogla. Do jutra sem obujala spomine na očeta, tisoč svetlih spominov — kakor svetlih lučk — mi je posijalo v dušo. Šele proti jutru, ko je že utihnil zvon, ki je klical k molitvi za verne duše, sem zadremala. V uri spanja se mi je sanjalo, da sem doma. V isti izbi kakor pred leti smo molili vse tri dele rožnega venca. Nenadoma so se odprla vrata, v izbo je stopil — oče. Bil je vse drugače napravljen kakor kdaj prej, v obraz pa je bil isti. Planila sem iz obzora. Za korak se je odmaknil proti vratom, nato pa pokazal z roko, naj nadaljujemo z molitvijo. Jaz pa nisem ubogala, k njemu me je vleko srce, z njim sem hotela govoriti. Vsa srečna sem mu pogledala v oči in vprašala:

"Oče povejte, kako se vam godi na onem svetu?"

Očetov obraz se je potemnil. Čedalje manjši je postal in čedalje bolj se je pomikal proti vratom.

"Zakaj si me to vprašala, hči!" je zaklical ves žalosten. "Poglej, zaradi tega vprašanja pa moram sedaj oditi!"

Skočila sem proti vratom in ga hotela pridržati, pa ga že ni bilo več nikjer. Hotela sem ga poklicati, pa mi je glas obstal v grlu. Tedaj sem se prebudila. Zdal obujam spomine na očeta vsak večer. Vsak večer prižgem v duhu lučko na očetovem grobu. Rada bi ga priklicala vsaj v snu nazaj, pa ga ni, pa ga ni več.

Lučka spominov na očeta, ki v grobu spi, ne ugasne nikoli.

RAZNE VESTI

O NEMŠKEM TAJNEM OROŽJU

Bern, Švicca, 27. septembra. (ONA) — Nemci so začeli zdaj — malo pozno — reorganizirati svojo industrijo orožaren. Njih smoter je, da pospešijo čim bolj mogoče izdelovanje različnih vrst orožja masčevanja — takozvanih "Vergeltungswaffen" — obenem pa, da prekrbe nemško vojsko s čim večjimi količinami orožja proti tankom, da bi tako vpostavili ravnovesje z zavezniki silami, ki imajo ogromno materialno premoč.

Produkcijo navadnega orožja nameravajo Nemci vzdrževati na "normalni višini", dočim bodo pospeševali izdelovanje vsega novega orožja z vsemi ilami. Nemčija je toraj prišla da mora poskušati izenačiti svojo slabost v pogledu tankov na ta način, da opremi svoje vojaštvo s čim večjimi množinami strelnega orožja, ki prebije oklepe zaveznških tankov — da bi mogel vsak posamezni nemški vojak stopiti v boj tudi proti tanku, kadar naleti nanj.

Zelo skromne so vesti o takozvanem nemškem tajnem orožju. V rabi je bilo že orožje "V-1" toda znano je, da imajo Nemci tudi tajno orožje št. 2, 3, in celo 4, "V-2" je najbrže nemški torpedo, katerega vodi po eni moč, a "V-3" je baje motorni čoln velike brzine, ki je napolnjen z velikim tovorom razstreliva. Tudi na krovu tega čolna se nahaja vojak, ki ga krmari v smeri proti ladji, katero namerava potopiti. Kadar pride v zadostno bližino, tako da bi bilo zanj nevarno, ostati na krovu še dalje časa, ga posebna naprava vrže v vodo.

Glede orožja "V-4" pa sploh še ni nobenih podatkov.

Tehten vzrok

"Gospod grof, ali je res, da ste se poročili s hčerko vašega upravitelja?"

"Da, da, to je bil edini način, da pridem zopet do svojega premoženja."

K. S. K.

JEDNOTA

Ustanovljena v Jolietu, Ill., dne 2. aprila, 1884. Inkorporirana v Jolietu, državi Illinois, dne 12. januarja, 1888.
 GLAVNI URAD: 351-353 N. CHICAGO ST., JOLIET, ILL.
 Telefon v glavnem uradu: Joliet 5448; stanovanja glavnega tajnika 5448.
 Od ustanovitve do 31. avgusta, 1944 znaša skupna izplačana podpora \$9,383.153.
 Solventnost 128.43%.

Častni predsednik: FRANK OPEKA, North Chicago, Ill.
 GLAVNI ODBORNIKI
 Glavni predsednik: JOHN GERM, 517 East "C" St., Pueblo, Colo.
 Prvi podpredsednik: JOHN ZEPHAN, 2723 W. 15th St., Chicago, Ill.
 Drugi podpredsednik: MATH PAVLAKOVICH, 4715 Hatfield St., Pittsburgh, Pa.
 Tretji podpredsednik: JOSEPH LEKMAN, 194-22nd St. N. W., Barabara, O.
 Četrty podpredsednik: MIKE CEREKOVNIK, P. O. Box 307, Ely, Minn.
 Peta podpredsednik: JOHANA MOHAR, 1138 Dillingham Ave., Sheboygan, Wis.
 Šesti podpredsednik: GEORGE PAVLAKOVICH, 4573 Pearl St., Denver 18, Colo.
 Glavni tajnik: JOSEF ZALAR, 751 N. Chicago St., Joliet, Ill.
 Pomočni tajnik: LOUIS ZELZENIKER, 351 N. Chicago St., Joliet, Ill.
 Glavni blaginjak: MATT P. SLANA, 351 N. Chicago St., Joliet, Ill.
 Duhovni vodja: REV. MATH BUTALA, 416 N. Chicago St., Joliet, Ill.
 Vrhovni zdravnik: DR. JOSE E. URICH, 1901 W. Cermak Rd., Chicago 8, Ill.
 NADZORNI ODBOR
 Predsednik: GEORGE J. BRINCE, 512 Adams Ave., Eveleth, Minn.
 Prva nadzornica: MARY E. POLUTNIK, 1711 E. 30th St., Lorain, O.
 Drugi nadzornik: FRANK LOKAR, 1353 Hawthorne St., Pittsburgh, Pa.
 Tretji nadzornik: JOHN PEZDIRTZ, 14904 Pepper Ave., Cleveland, O.
 Četrty nadzornica: MARY HOCHER, 21241 Miller Ave., Cleveland, O.

FINANČNI ODBOR
 Predsednik: JOHN GERM, 517 East "C" St., Pueblo, Colo.
 Tajnik: JOSEF ZALAR, 351 N. Chicago St., Joliet, Ill.
 Prvi odbornik: FRANK J. GOSPODARICH, 300 Ruby St., Joliet, Ill.
 Drugi odbornik: MARTIN SEUKLE, 811 Avenue "A", Eveleth, Minn.
 Tretji odbornik: RUDOLPH G. RUDMAN, 400 Burlington Rd., Wilkesburg, Pa.
 Četrty odbornik: GEORGE J. BRINCE, 512 Adams Ave., Eveleth, Minn.

PROTNI ODBOR
 Predsednik: JOHN DECHMAN, 1102 Jancey St., Pittsburgh, Pa.
 Prva porotnica: MARY KOSMERL, 117-5th St. S. W., Chisholm, Minn.
 Drugi porotnik: JOSEPH RUSE, 1101 E. 8th St., Pueblo, Colo.
 Tretji porotnik: JOHN OBLAK, 215 W. Walker St., Milwaukee, Wis.
 Četrty porotnik: JOHN TERSELIJCH, 1947 W. Cermak Rd., Chicago, Ill.
 Šesti porotnik: JOHN BEVCO, Alexander Ave., Strabane, Pa.
 Sedmi porotnik: LUKA MATANICH, 2524 E. 109th St., South Chicago, Ill.

UREDNIK IN UPRAVNIK GLASILO
 IVAN ZUPAN, 6117 St. Clair Ave., Cleveland, O.
 VODJA ATLETIKE
 JOSEPH ZORC, 1045 Wadsworth Ave., North Chicago, Ill.

NACELNICA MLADINSKE IN ŽENSKA AKTIVNOSTI
 JEAN M. TEZAK, 457 Indiana St., Joliet, Ill.
 Vsa pisma in denarne zadeve, vključno se Jednote, naj se pošiljajo na glavnega tajnika JOSEFA ZALARJA, 351 N. Chicago St., Joliet, Ill.; dopise, društvene vesti, razna naznanila, oglase in naročila pa na GLASILO K. S. K. JEDNOTE, 6117 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio.

Novi grobovi v Clevelandu

Josip Dedek

Po 5 tednov boleznij je preminul Josip Dedek, stanujoč ob 4911 E. 84. St. Bil je star 70 let in doma iz fare Slavina, odkoder je prišel sem pred 42 leti v Clevelandu zapuščal žalujočo soprogo Ivano roj. Stradiot, sinove: Joseph, Pfc. Frank na Pacifiku, Cpl. Edward v Franciji, hčere: Josephine Penko, Rose Sepetauc, Frances Foutf, Jennie Kammerer ter vnukne, v Chicagu sestro Julijo Tomažič, v starem kraju pa brata in sestro.

Mary Praznik

17. okt. je v St. Luke's bolnišnici umrla Mary Praznik, roj. Rupar, stara 57 let. Stanovala je na 1422 E. 63. St. Doma je bila iz vasi Maček, fara Rob, odkoder je prišla sem pred 35 leti. Soprogo Math ji je umrl pred 20 leti. Tukaj zapuščala sina Josepha ter tri pastorki: Louis, Edward in Frank, ter sestro Frances Klančar na 1000 E. 64. St.

Uršula Zalokar

Ob 3 uri zjutraj v soboto je umrla po operaciji na glavi in po eno tedenski boleznij mnogim znana v naselbini Uršula Zalokar, rojena Yanchar, stanujoča na 1137 Addison Rd. Rajna je bila stara 61 let, soproga Henry Zalokarja. Doma je bila iz Smihela pri Žužemberku, po domače poznana Strmičeva. Bila je mati sledečih otrok: Anna Gabrenja, Uršula Widmar, Henry, Joseph, Emily Simončič, in Ensign Raymond, ki se nahaja v Fallon, Nevada, ki je dospel na pogreb v nedeljo večer. Bila je sestra od Rose Urbančič, Jakoba in James Yanchar. Poleg teh zapuščala 7 vnukov in mnogo sodrnikov. Soprogo Henry Zalokar je doma iz Sadinje vasi, fara Žužemberk.

Pripadala je društvu Marije Magdalene št. 162 KSKJ, društvu Danica št. 11 SDZ in SZZ št. 25. Naj v miru počiva!

Vesti iz slovenskih naselbin

Greenwood, Wis. — Louis Arch je bil 28. avg. obveščen, da je bil njegov sin S/Sgt. Steve Arch ranjen v Franciji. Dne 2. sept. pa je prejel obvestilo, da je sin umrl za ranami. Pri vojakih je bil štiri leta in je služil v Angliji, Afriki, Italiji in v južni Franciji. Preko morja je bil

8 mesecev. Zapušča očeta, tri brate (eden je na bojišču v Italiji), in tri sestre. Star je bil 26 let.

Bwabik, Minn. — V Franciji je bil ubit Sgt. Joseph Urick, star 38 let. Njegova mati je bila obveščena 28. avg., da je bil sin ranjen 10. avg. Dne 19. sept. pa je bila obveščena, da je umrl vsled ran 11. avg. K vojakom je bil poklican julija 1941, lanskega septembra pa poslan v Anglijo. Poleg matere zapuščala sestro in sedem bratov, od katerih sta dva pri vojakih in dva učitelja.

Detroit. — V enem tednu so tukaj umrli sledeči: Louis Solnce, star 64 let in doma od Novega mesta. Zapuščala štiri odrasle otroke — žena mu je umrla pred tremi leti. Dalje je umrl Joe Bečaj, star okrog 65 let in doma nekje z Gorenjskega. Bil je samski in brez društva. Umrli je tudi Ana Judnič, doma od Črnomlja v Beli Krajini. Zapuščala moža. Dne 4. okt. pa se je v letalski nesreči v Wyomingu ubil poročnik Joseph Nagel iz Detroita, star 22 let. Z njim je izgubilo življenje še pet drugih vojakov, dva pa se borita s smrtno v bolnišnici. Zapuščala starše, sestro in več bratov. Njegovo truplo je bilo pripeljano domov k staršem, toda ga niso smeli videti. Pokopan je bil z vojaško častjo 10. okt. — Pauli Bole, ki boleha na misteriozni boleznij, se zdravje izboljšuje. Podala se je k svoji teti na farmo blizu Clevelanda.

Pismo iz Flandrije

Duhovna moč Flandrije se razodeva v njeni glasbi. Ta pa se je že zgoda hranila z narodno pesmijo in zrastle je v visoko umetnost. Za večino ljudi je lažje, da v slikarstvu gledajo vso umetniško dovršenost Flandrije. Pri tem pa ravno pozabljamo, da so pri vsaki visoki kulturi združene vse umetnosti v življenjsko enoto. Glasba več slavnih komponistov še danes živi po starih katedralah Flandrije kot doneča duša, prav tako kot pestro cvetje njenih slikarjev. Po teh katedralah pa moli visokostrečna duša njenih svetnikov. Njeni glasbeniki pa, ki stoje na meji germanske in romanske kulture, se svoje naloge zavedajo, da bude flamski narod in njegov poklic, da tudi s svojo glasbo sodeluje na duhovnih odločitvah časa. Zavedajo pa se tudi, da so otroci velikega mojstra, največjega potomca flamske krvi, Ludovi-

ga van Beethovena-a, ki jim je ročil sapuškino flamskih staroklasikov.

V književnost Flamci danes obožujejo Cirila Verscharena, pesnika Severnega morja, iskrenega mistika, verskega dramatika in duhovitega tolmača flamske zgodovine in umetnosti, občudovalca in posredovalca nemake glase ter osupljivega valika velikih nalog — vzgojitelja svojega naroda. Rekli so mi o njem: "V flamski mladini je bil ustvaril duha, ki se je kmalu razširil po vsej deželi. Nobenega peveca vpliv ni v Flandriji tako vseobsegajoč, tako globok, tako knežji."

Njegove Morske Simfonije so eno najglobljih del tega velikega Flamca. Je to visoka pesem morja in njega presilnega in večnega napeva. In vsi njegovi, na velikanski podlagi zamisljeni slavospjevi, — v poziciji ali prozi — predstavljajo izredno bogastvo svetovne književnosti. Med pripovedniki bi omenila samo Stijn Steuvelsa, zapadno flamskega kmečkega sina in nekaka Gvidona Gezela, prvega in največjega flamskega pesnika, čigar vpliv je moral biti čudovit, zakaj iz njegove maske diha mir, ponižnost in globina duše. Žal, njegovih najlepših sanj niso razumeli. Drugi pripovednik in slikar Flamske je Slovincem že dobro znani Felix Timmermans, pravi Flamec, 13. izmed 14 otrok, čigar oče je še nosil staroslavne brabantske čipke od vasi do vasi. Timmermansova dela preveča globoka bolelost, da so to čiste idile v najlepšem, skoraj tragičnem pomenu besede.

Flamsko pokrajino pa nam je podal mojster Brueghel, ki se je rodil v času, ko je umrl Albert Duerer. Za njegovega časa je trpela vsa umetnost na severu pod vplivom ital. renesanse. Njegove pokrajinske slike nas povedejo v njegovo ožjo domovino, okolico Antwerpna, in, Bruslja. Severno planjavo je prinesel v sliko: brezkončno dolino, preko katere pogled, neoviran od posameznih hiš in dreves, lahko gre prav do tjakaj, kjer nebo in zemlja preideta drug v drugega.

Rubensa se preko dveh generacij smatra za naslednika Petra Brueghla, in iz umetnosti tega zajema vse, kar je v njegovi umetnosti heroičnega. Vse šumeče življenjsko veselje Flandrije, kako sredi nordijske kulture in človeštva ona nekaj posebnega in edinstvenega pomeni, se veličastno očituje na oltarju v Gentu. V tem cerkvenem delu je zbrano vse, kar Flandrijo odlikuje. Je to prvi in odlični narodni spomenik.

Gentski oltar v cerkvi sv. Bava so začeli zidati l. 1420 in ga 1432 dokončali. Hubert van Eyck, ki je l. 1426 umrl, in za njim njegov brat Jan van Eyck, umrl l. 1441, sta ga napravila. Že sodobniki so Huberta imenovali verskega slikarja. Albert Durer je ta oltar z večjim očesom slikarja občudoval, španski kralj Filip II. si je pustil napraviti posnetek. Tu je imele Evropa na prehodu iz srednjega veka zavest, da je s tem delom izvršila čin, ki naj bi utrl pot.

Oltar je sklopljiv. Ob delavnih ima torej čisto drugo lice kot ob praznikih. Na zunanji strani (kadar je zaprt) vidimo Oznanjenje in oba Janeza. Pri odprtem oltarju pa se zgornj prikazuje nebo z Bogom Očetom, Marijo, Janezom, angeli, ki pojo, oba prastarša, molitev pred Jagnjetom, proti kateremu gre do puščavnikov, romarji, vojščaki Kristusovi in pravični sodniki. Pod silno težo resničnosti človek ves osupel stoji pred to umetnino. Barve, kot zlahtni kamni, so trde, silne, skrivnostne.

In kaj nam ta oltar pove o flamskem narodu? Ne bom govorila o dostojanstvu nebeških oseb, o pobožnem molku svetlih puščavnikov, tudi ne o nedolžni osamelosti devic, o božski moči, ki govori iz orjaške postave Kristusove, o čistem in močnem zadržanju obeh mladenskih viteзов Jurija in Sebastijana. Povedati hočem samo, kako živi Flandrija v tej umetnini.

V tej umetnini živi ves flamski človek. Kmečkega izvora je in povezan ostane z grudo, pa

najsi nosi dragoceno oblačilo patricijske. Taki so možje in take so tudi žene. Eva je iz Flandrije, iz kmečke Flandrije. Manjka ji uglajenosti meščanke in gibčnosti južnjakinje. Njena lepota je trpka. Velika je v svoji goli lepoti postavljena na oltar in moralo je priti šele leto 1781, preden se je kdo — bil je to Jožef II. — spotaknil ob njej.

Na tem oltarju pa živi tudi flamska narava. Kako tudi bi se vernjaki ločili od nje? O veličastvo flamskih travnikov! Po njih molijo Jagnje. O lepota širnega obzorja! Preko pokrajine leži dih jutranje svežosti, ki me, potnico po Flandriji, prijetno dirne. Prostranost narave pa se družijo s prisrčnostjo notranjosti. Oznanjenje angela Mariji se vrši v nizki flamski meščanski sobici, iz katere nizkih oken imamo lep razgled na flamsko mesto. Neka mirna tišina leži nad tem prostorom, cesta pa govori o pridnosti in sreči meščanov. Pa čemu govorim o tišini, nenehnem delu? Drugi nizozemski mojstri so Flamsca predstavljali vendar v razposajenem veselju? Italijani so radi slikali pojče in rajajoče anjele. Nihče pa ni tiho muziko, ki prihaja iz duše, tako globoko izrazil kot pa van Eyckovi angeli. Petje njegovih angelov je služba božja. Pred temi slikami stoječi nehoti mislimo na nizozemsko glasbo iste dobe, ki je bila v Evropi prav tako vodilna kot dela bratov van Eyck. In muzika je zadnji izraz duševnosti flamskega človeka.

Krivična usoda je Flamce prisilila, da so se pred 300 leti umaknili iz zgodovine. Krivična sem rekla, ker jih ni uničil propad, marveč zmešana štrelna knežnih porok. Tedaj je krvavelo dovršeno lepo, junaško telo, kot morda isto lepega "Silnega," katerega sem gledala v monakovskem muzeju v Rubensovi dvorani visečega na križu. In umirajoče je ta narod še zavpil z vso silo. In njegov krik je bil Rubens. Glasni krik, zakaj grozna polnost življenja je v njem izzvenela. Ta življenjska polnost je bil pogon

temno velike zgodovine Flamcev. Se je trgala na vaje, ko je že Spanec grozil vrtu tega naroda, dokler ni prišel poslednji krik.

Samo v Rubensu, v tem velikem Flamecu, človek lahko za sluti vso polnost onega, kar so Flamci izgubili, zakaj, če ena sama beseda Rubensa more zajeiti in določiti, je ta beseda: polnost. Če izberemo pri Rubensu iz tisoč katerokoli sliko, vsaka razširja njegovo življenje. Tako sem si mislila po pogledu na Rubensove junaške postave. Toda, oblikovalec takih postav, kje vendar naj bi zajemal vero v veličino človeštva, če ne iz lastne narave, iz lastne krvi, iz lastnega naroda? Rubens je svojemu narodu posvetil le eno samo sliko: Flamsko proščenje. Vso svojo polnost pa nam Rubens podaja v svojem "Padec prekletega" z viharjem. Viharji so bili vedno njegova ljubezen in njegove sanje. Polnost pa, ki ne izhlapeva nobenih sanj več, je napolnila le majhno posodo. Pri velikem pa je bila polnost tudi veličina. Kje pa pri Rubensu najdemo sanje? Na to pač ni lahko odgovoriti, zakaj domovine sanj, noči in mraka pri njem ne najdemo. Pri njem je vse luč, on sam pa je Flandrije najlepši — sen. Nadvojvode so vladarji Flandrije, jezuitje njeni učitelji in vzgojitelji, Peter Pavel Rubens pa je — monarh in "bog." — Julija Pajman. (Slovenec" 1. 28. 1938)

Domača fronta

15.000 trgovskih mornarjev poslanih domov

Washington. — War Shipping Administration je izjavila v poročilu, izdanem 27. septembra, da je privedla domov iz prekomorskih krajev v pristanišče Zed. držav, od početka vojne sem že preko 15.000 ameriških mornarjev trgovske mornarice. Uradno je bilo rečeno, da je bilo od teh 15 tisoč približno 4.700 mornarjev in častnikov repatriiranih v teku prvih 6 mesecev l. 1944.

WSA pravi, da pomeni repatriacija povratek iz tuje zem-

lje ali tujih voda, vseh trgovskih mornarjev, ki ne opravljajo več one službe, ki jim je bila dodeljena — in sicer ne glede na vzrok. Uradniki WSA so tudi dejali, da je večina mornarjev in častnikov, ki so bili dozdaj repatriirani v teku vojne, odpulja zopet nazaj na morje. — (OWI)

Otroci Pennsylvanije prvi pri nabiranju kositra

Washington. — Otroci iz šol Pennsylvanije so prvi pri nabiranju kositra in so nabrali 37.000.000 konzervirnih škatelj, v teku 6 mesecev, ja naznanil War Production Board. WPB pravi, da je vsak šolarček v Pennsylvaniji — edini državi, kjer je nabiranje kositra organizirano širom vse države — nabral povprečno po devetdeset škatelj v teku 6 mesecev, ki so se končali 31. maja. Nabiranje se bo nadaljevalo, čim bodo šole zopet odprte, v jeseni. Dr. Emery W. Baldur, načelnik oddelka za šole in kolegije v WPB Salvage Division je pohvalil pennsylvanske šolske otroke radi njihovih "sijačnih" uspehov. Francis B. Haas, Harrisburg, državni nadzornik za vzgojo je naslovil pismo ravnateljem in šolskim nadzornikom in je dejal: "Mi v šolah si prizadevamo storiti vse kar moremo, da preskrbimo čim hitrejšo zmago našim vojakom. Nujno pozivljamo ob tej priliki vse šole, naj prično takoj ob pričetku novega šolskega leta znova nabirati škatlje iz kositra, in to nabiranje nadaljujejo tako dolgo, kot bo kositer ostal kritična surovina za vojne potrebe." (OWI)

Cetli, ki niso iz usnja niso racionirani

Washington. — Office of Price Administration je naznanila, da je spremenila določbe racioniranja za čevlje, tako da bodo obutve, ki niso izdelane iz usnja, s podplati iz kavčuka, v prodaji izven racioniranja. Čevlji iz usnja pa bodo racionirani tudi nadalje, ne glede na to, dali imajo podplata iz kavčuka ali ne. (OWI)

AGITIRANJE ZA MLADINSKI ODDELEK!

Tukaj imajo čitatelji, ki niso videli strašne katastrofe v slovenski naselbini v Clevelandu, vsaj nekaj pojma, kako izgleda zdaj. To je samo del 61. ceste, zadej vidite stati še dva tanka od East Ohio Gas Co., na desni pa vidite enega izmed razbitih tankov. Zadej za tovarno, ki jo vidite v gornjem levem kotu, je Lake Court, kjer je pogorelo 24 izmed 27 hiš.

LOVRAČ

spisal
JAN PLESTENJAK

Lovrača je bilo aram mehko-
be in oče se mu je zdel tako
siromašen, da je pozabil na je-
zo, le svežo grudo je še vohal
in otko je znova pritisnil na
modrasovo glavo. Potem pa
je skočil za mejo, odrezal ko-
stanjevo mladiko, jo preklal in
v precepu dvignil modrasa ter
palico zapil precej stran v
svežo brazdo. Vola sta začude-
no gledala, kot bi bila slutila
nevarnost.

Tedaj se je Lovrač sklonil h
groblji in poslušal.

"Oče, ali ste že čuli bobne-
nje pod tem skalovjem?"

"Nak!" je zategnil oče.

"Pod njivo so najbrž votline.
Večkrat sem že poslušal buča-
nje vode. Tudi danes se sliši."

"Jaz sem že gluha, ne bi sli-
šal," je odgovarjal oče.

Spet sta orala, Lovrač je vsa-
jal in povlekel.

"Lovreec!" se je razlegalo
preko Gradišča.

"Hoj!" je kriku odgovarjalo.

"Južinat!"

Klicala je mati.

Izpregla sta, naložila plug
na voz, le brano sta pustila na
njivi in pognala domov. Sin je
priganjal voliča in na ovinkih
odnašal voz, da ni zdrknil pod
pot.

IV.

Tisto noč je Lovrač mislil na
staro mater Ano in na njen
opomin, na modrasa in na Ada-
movec—grunt je ždel kot spla-
šena kokoš pod hribom — je
imel najdenko, rejenko, ki so
ji rekli Tržčanka. Ker sam ni
imel otrok in ker bi grunta ni-
kakor ne izročil sorodnikom, ki
zanj nikoli niso dosti prida skr-
beli, je Tržčanko Jero vzel za
svojo. Bilo je živahno dekle in
ko je bilo še majhno in razpo-
sajeno kot mlado kuže, je Ada-
movec rad zategnjeno in hripa-
vo vzklikal: "Ta jerasta bo še
vse posekala, Marijana, boš vi-
dela!"

Adamovec je bil možakar za-
se. Bil je sicer skup in vase
zaprt: kadi ni, v družbo ni za-
hajal, segal pa je le prerad v
stensko omarico, kjer je hranil
žganje, svojega "doktorčka."

Kadar se je napil, je klical:
"Jera, ta jerasta, pogled, če Je-
reb v grapi ne seka na mojem.
Poglej! Če seka, pridi pove-

dat! Z rovnico ga bom." Svojo
debelo glavo je vtikal skozi ok-
no in ker roke ni mogel secla
iztegniti, je toliko hitreje vrtin-
čil z glavo. "Počakaj me, Jereb,
še se bova tožila, toda to pot
boš imel premalo smrek. Še
grunt ti bodo prodali, ha, ha!"

Jera je ob takih prilikah vse-
lej stekla pod hišo, obstala pri
studenču in se čez čas vrnila.

"Oče, nikogar ni v grapi!"

"Aha, Jereb, saj sem vedel!

Ustrašil si se me, hinavec, pa
si pobegnil! Še bova zaorala,
še! Jera, večerjo!"

Jera je morala begati od ogn-
njišča do mize in šele ko je
Adamovec v pijanosti zaspal,
ji je odleglo. Marijana, njego-
va žena, mnogo starejša od
Adamovca, je bila bolehnja in
vsa polomljena. Vsak dan je
že pred mrakom legla, pre-
birala jagode lesenega molka
in mrmraje molila:

"Ki je za nas na svetem kri-
žu umrl . . ."

"Jera, molit! — — — ki je
za nas . . . Jera, Jera, skrbi za
dušo! Pusti dedca, se bo že
prespal. O, ta grdavaš!"

Starka je sunkoma kričala,
Adamovec je pa grčal za mizo.

"Čakajte, kravam še polo-
žim!" je odgovarjala Jera.

"Jera, molit!"

"Saj veste, da imam polno
dela, bom že potem, kar moli-
te!"

Starka je molila, si brisala
oči, ki so bile že tako vedno sol-
zne, se zatopila spet v molitev
in zadremala. Molek ji je zdrk-
nil iz rok, zarožljaj na trhljih
tleh, roke so ji pa omahnile
čez stranico.

"Še za verne duše v vica . . .
V čast sv. Florijahu, da bi nas
varoval časnega in večnega ogn-
nja: Oče naš . . ." je zopet za-
čela moliti.

Adamovec pa je nehal smr-
čati. Nenaadoma se je vzdignil,
udaril po mizi in začel modro-
vati:

"Hudiman, petdeset let že
tolčem po tehle rebrih, pre-
cej denarja sem že natoikel,
zemljo sem primoral, da mi ro-
di, kot tebi še nikoli ni, Jereb.
To pa rečem, kdor že bo za
menoj, zemljo naj varuje, moj
grunt, če ne, ne bo imel sreče.
O, vsak bi se lakomnil mojega

sveta, vsak! Petdeset let še ni-
sem sekal v grapi, čez šest sto
klafter je samo drv v grapi, če
ne več, pa smrek, smrek! Ada-
movec je znal, da boš vedel, Je-
reb."

Udaril je znova ob mizo,
momljal in se spet razrdil:

"Pa če ga malo cuknem, ga
cuknem za zdravje. Ali ne cuk-
nem svojega? — Nak, drena ne
bom nikoli sekal. Kako dobro
mi stori na jesen! In še zaliva-
ti mu ni treba, samo malce oče-
dim ga, pa je kot češnja. Da-
carji še vedo ne, kako dobra
pijačica je iz drenulj. Bog daj,
da bi jih bilo dosti; še ga bom,
da veš, Jereb!"

Zakrohotal se je in spet tele-
bni v omotici na mizo.

"Marijana, ali že spiš?"

"Moli, moli, kaj bi čenčali!"

"Marijana, le nikar, jaz mo-
lim, ko ne veš kdaj. Na vse mi-
slim, pa tudi na molitev ne po-
zabim."

"Če bi kaj mislil, bi se ne
bil napil. Greh imaš, da veš."

"Nak, več, kar je prav, pa
jaz že ne pijem, da veš, Mari-
jana!"

"Pojdimo spat, pa dekline
tudi spodi!"

"Da, da, da!"

Hotel je vstati, pa so mu bi-
le noge gluhe. Omahnil je na
klop in med momljanjem za-
vozlanih besed zaspal.

Vrata na lesenem tečaju so
zakrutila, z zapahom jih je Je-
ra zaprla in stopila v čumna-
to k postelji, kjer je na pol le-
žala, na pol čepela pobožna
Marijana.

"Na, ti naprej moli!"

"Veselega?"

"Nak, žalostnega. Saj vidiš,
kakšen je dedec. Bog se usmi-
li njegove duše!"

Jera je molila glasno in hi-
tro, da jo je starka stežka do-
hajala.

"Starega spravi, potem pa še
ti spat!"

"Bodo spet kričali in loma-
stili!"

"Potrpi, vse mine, tudi to bo
minulo. Da bi le jaz ne učaka-
la njegovega konca! Saj nič
ne rečem, dober je bil zmerom,
gospodaril je dobro, dosti pri-
gospodaril. Le da bi tega žga-
nja ne kuhal doma."

Jera je Adamovca stresla za
rame, za glavo, mu dvignila ro-
ko in mu prigovarjala.

"Oče, pozno je že, pojdite
spat!"

"Kaj, kaj to tebi mar! Jaz
sem gospodar, da veš! Naj de-
lam, kar hočem. Kdo bo mene

gonil spat, a?"

Zamahnil je z roko. Jera mu
jo je prestregla.

"Oče, kdo pa pravi, da niste
gospodar."

"Prav, prav. Jera! Kaj,
kdo bo pa oral to kamenje in
brusil lemeže? Tebe bi drevo
vrglo pod melino, da veš. Za
tako delo sem jaz, jaz! Viš, te
njivice sem jaz izkopal in iz-
trebil, jaz razbil na njih ka-
menje. Za menoj bo lahko de-
lal vsak smrkačec. Joj, koli-
ko žuljev je na teh njivcah, ki
so že tvoje, tvoje, Jera jera-
sta."

"Veliko ste trpeli, oče, res.
No, sedaj pojdite spat."

"Že sam vem, kdaj mi je le-
si."

Znova je zaspal. Jera je bi-
la že nestrpna. Oklenila se ga
je pod rameni in ga s težavo
vlekla izza mize.

"Pusti me, ti pravim, ali sli-
šiš?"

Jera je skoro vlekla Ada-
movca po hiši. Noge so mu dr-
sale po tleh, roke so mu pa vi-
sele kot otrple ob telesu.

"Hvala Bogu!" se ji je izvi-
lo, ko je Adamovec telebnil na
posteljo.

"Jej, jej, da se le more tako
izpozabiti!" je tarnala Mari-
jana. "Potrpi, Jera, potrpi, saj
ne bo zastoj!" je tolažila.

Marijana je še pozno v noč
šeptala molitve. Adamovec je
smrčal in se še v sanjah prere-
kal z Jerebom, ki sta si bila v
vednem prepiru, poveljeval
svoje njivice in svoj svet, na
katerega je bil ves prikovan.

Jera je smuknila v posteljo,
zaspati pa ni mogla. Čez dan
ni utegnila razmišljati, bila je
preveč zaposlena, ta večer jo je
pa obšla otožnost. Pusto in
prazno se ji je vse zazdelo. Ma-
ti — rednica ji je bila pre-
mehka in predobra, zamaknje-
na že v oni svet. Adamovec pa
grčast, navezan zgolj na svoj

IŠČE SORODNIKE

Boston, Mass.—Spodaj pod-
pisani sem doma iz Hirske Bi-
strice. V Združenih državah se
nahajam zadnjih 17 mesecev.
Tu imam več sorodnikov, toda
ne vem, v katerem mestu biva-
jo. Obračam se torej do cenje-
nih čitateljev, ako je komu zna-
no, kje se nahajajo moji sorod-
niki.

Moj naslov je: Gabriel Bati-
sta, 137 Bn 64th Ital. QM Serv.
Co., Harbor Defense of Boston,
Fort Andrews, Mass.

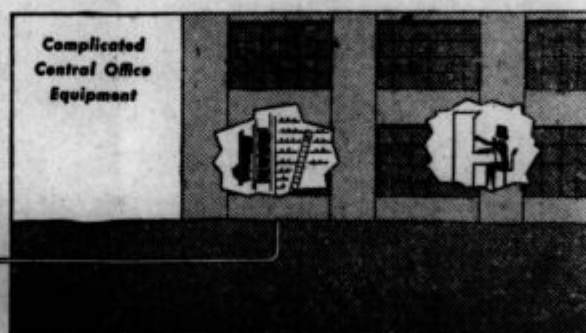
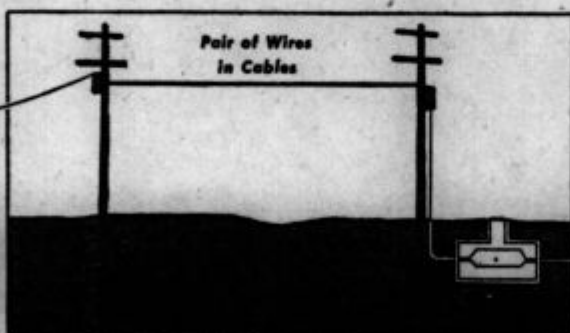
Gabriel Batista

Angleški
MolitvenikiV krasni vezavi, najfine-
jšega izdelka."KEY OF HEAVEN"
v finem usnju \$1.50"KEY OF HEAVEN"
v imitiranem usnju \$1.00

Naročite pri:

SLOVENIC PUBL. CO.
216 West 18th Street
New York 11, N. Y.

It takes a lot more than a telephone!

INSTRUMENT V HIŠI je manj kot
5 odstotkov opreme, ki se jo potre-
buje za telefonsko postrežbo. Mora
biti tudi dvojna žica, ki vodi od hiše do
telefonskega droga, par žic v kablu in
drug par v podzemskem kablu, centra-
la in mnogo razne opreme v glavnem
uradu.

Kadar vam ne moremo dati poslu-
ge, je morda vzrok pomanjkanje ene iz-
med teh stvari. Od več kot 70,000 oseb
v Ohio, ki čakajo na postrežbo, bi bilo
ustreženo samo eni četrtini, če bi bili
inštrumenti na razpolago. Ako čakate

na telefonsko postrežbo za vaš dom,
vemo, kako se počutite. Radi bi jo
imeli zdaj in mi bi vam jo radi inšta-
lirali zdaj.

Toda dokler imajo vojne potreščine
prednost na telefonskih pripomočkih
in dokler zopet ne začno izdelovati
opremo v zadostni količini, vam ne
moremo povedati, kdaj vam bomo mo-
gli postreči. Vaše naročilo je za nas
važno in obljubimo vam, da ne bo po-
zabljen. Večkrat ga pregledamo in
bo prišlo na vrsto po pravem redu. To
bo enkrat po končni zmagi.

BUY WAR BONDS
FOR VICTORY!

THE OHIO BELL

TELEPHONE CO.

Jera ni mogla do besede, bilo
je, kakor da so sanje.
(Dalje prihodnjič)

ZVEZE S STARIM KRAJEM

Ker sadnji čas dobivam vedno več
vprašani, če je mogoče poslati denar
našim ljudem v stari kraj, ali pa jim
saj pisati, interesom naslanjam:

Posiljanje denarja v Jugoslavijo je
še vedno nemogoče.

V Italijo je mogoče poslati denar
samo v ene dele, ki so bili osvobojeni.
V neosvobojene dele Italije je posil-
janje nemogoče. Zato tudi v Sloven-
sko Primorje še ni mogoče nikar po-
slati.

Posiljanje denarja je pa mogoče v
Svico ter druge nevtalne in osvoboje-
ne dele.

Pisanje kratkih poročil, strogo oseb-
na značaja je mogoče poslati Am. Rde-
čega Križa in, kakor je bilo svoječasno
naznanjeno v nekaterih naših časopi-
slih, potem ameriških škofij.

Onim, ki so zainteresirani, na njihovi
želji pošljem natančnejša pojasnila o
teh zadevah. LEO ZAKRAJSEK, 302
E. 72nd St., NEW YORK 21, N. Y.

IZšla JE

Baragova
PRATIKA

za navadno lelo 1945

Pratika je zelo zanimiva in praktična knjiga za
vsakega ameriškega Slovenca. Vsebuje številne po-
datke in informacije za številne slučaje.

Pratika stane samo 40 centov s poštnino

Kar je poslati v znamkah, gotovini, ali Money orderu
na naslov:

BARAGOVA PRATIKA

1849-West Cermak Road, Chicago 8, Ill.

DRUGA IZDAJA

ENGLISH - SLOVENE
DICTIONARY

(Angleško-slovenski besednjak)

Naročite pri:

DR. F. J. KERN

6233 St. Clair Ave.

Cleveland 3, Ohio

CENA \$5.00

Naročite si dnevnik!

V Clevelandu izhaja že nad 40 let slovenski list z imenom

"AMERIŠKA DOMOVINA"

V teh časih, ko se vrste svetovni dogodki tako naglo
mimo nas, bi moral biti v vsaki slovenski hiši vsaj en
SLOVENSKE DNEVNIK

Ako že niste naročeni na

"AMERIŠKO DOMOVINO"

nam sporočite in poslali vam jo bomo za en
teden BREZPLAČNO na ogled. Izhaja
vsak dan razen ob nedeljah in postavnih
praznikih.

"AMERIŠKA DOMOVINA"

je primeroma zelo poceni. Za vse leto vas stane samo
\$6.50; za pol leta \$3.50, za četrt leta \$2.

Naročite si jo na ogled. Prepričani smo, da se vam
bo list dopadel.

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave.

Cleveland 3, Ohio

For Victory...
Buy
UNITED STATES
BONDS & STAMPS

OUR PAGE

"The Spirit of a Rejuvenated KSKJ"

REMEMBER THE BOYS IN SERVICE
They Are Counting On You!

PITT LODGE WRITES \$8,500.00 IN NEW INSURANCE TO AID "40 IN 44" DRIVE

Pittsburgh, Pa. — At the Oct. 15 meeting of the Mother of Seven Sorrows Society, No. 81, the trustees gave a very good report as to the standing of the lodge. It was also decided that we would receive Holy Communion in a body at a High Mass on Sunday, Nov. 19, at 8 a. m. in St. Mary's Assumption Church, 57th St. All members are requested and invited to be present as this Mass will be offered for the deceased members of our society.

Our secretary also reported that during the past two months we have written \$8,500.00 in new insurance. This is in keeping with the request of our Supreme President, Mr. Germ, who has asked that each and every one of us help

in making our membership read 40,000 by the end of this year. Our secretary is to be commended for her effort in this respect.

At the meeting we were honored by having Mr. Walter Golobic, Jr., play a few selections on the piano for the entertainment of our members. Mr. Golobic is associated with one of our leading orchestras and at present, I think, at the William Penn Hotel. We appreciated his kindness and enjoyed his music very much.

Our members are very active in the War Relief work in our community and our secretary will be pleased to give you further details about this work, if you wish to help.

Frances Lokar, president.

PITT LADIES SET WITH FOUR TEAMS READY TO GIVE BOWLING LOOP WHIRL

Pittsburgh, Pa. — During the past few weeks the Pitt KSKJ Women's Bowling circuit has been shaping into a very grand group. The bowlers are very enthusiastic and the spirit and comradeship prevailing is very encouraging.

The pins are not falling as they should, but the season is young, and we hope that we will have quite a few high scores to report to you in the future months.

At present, "Blondie" Antonette Stayduhar has the individual high score of 163 and her runner-up is Mary Jaketic with 155. She is a newcomer to the bowling profession. These scores show promises of some very good bowling.

The league has decided to call the teams as: the WACs, WAVES, MARINES, SPARS. This alone will be a very good incentive for bowling, as the WACs will no doubt want to beat the Waves; the Marines the Spars, etc. As you know, we are bowling on Monday evenings at 8 p. m. at the Lawrenceville Recreation Alleys, and there is still time for you to join.

Our first match game is scheduled with the Armstrong Cork Team, Nov. 5, on Sunday at 2 p. m. at the Fort Wayne Alleys. We hope to have a good report for you on this game.

Frances Lokar.

FRANK RAMUTA DOUBLE CENTURIES THRICE TO TALLY 661 IN JOLIET MEN'S CIRCUIT

Joliet, Ill. — The last week's bowling of the first round of the Joliet KSKJ Men's Bowling League was the occasion for the first three 200 games series bowled by an individual bowler as Frank Ramuta, anchoring for the Peerless Printers, chalked up games of 223, 225 and 213 for a bulging 661 series.

Tezak Florists .800 828 827
Peerless Prints .848 881 876

The Peerless Printers came up with three good scores to black out the Tezak Florists thrice. Frank Ramuta's 661, Matt Slana's 521 and Eddie Carpenter's 517 series topped the Peerless scores, while Gene Tezak's 508 and Frank Gregory's 507 series were tops for the Tezaks.

Avsec Prints .848 815 856
Eagle Store .834 823 823

The Avsec Printers and Eagle Store team played the well known "Alphonse-Gaston" act in their first two games, as the Avsecs copped the first game by 14 pins and the Eagle team copped the second game by 8 pins. The odd game was captured by the Avsecs. John Culik's 529 and John Azman's 521 series led the Avsec scores while Charley Gregory's 550 and Andy Kludovich's 504 series led the Eagle cause.

Slovenic Coals .756 842 846
White Fronts .852 760 826

The Slovenic Coals downed the White Front Liquors twice. Roy Keith's 538, George Karl's

515, and Tony Buchar's 514 series were tops for the Slovenics while Bob Tezak's 514 was high for the White Fronts.

Head Pin Views . . .

Frank Ramuta really hammered the pins for his high series . . . leads the league averages . . . Roy Keith for the second time in five weeks copped the weekly high individual game prize . . . with his 236 game . . . sure was a dearth of 200 games . . . the only other one chalked up by Charley Gregory with his 203 . . . only five 200 or better games for one week . . . that's not so hot . . . some of the averages are really taking a tumble these days . . . due to poor scores . . . another ex-Serviceman started bowling . . . Bob Tezak . . . who did a good job filling in for Doc Zalar on the White Front Liquors team . . . our congratulations to Mr. and Mrs. George Vertin . . . who celebrated fifth wedding anniversary . . . we wish you many more of them . . . filled with happiness and contentment . . . the rivalry between Gene Tezak and Frank Gregory is really keen . . . fun to watch them "press" for good scores to beat one another . . . the bowler hunters are really mowing 'em down in the great open spaces . . . really know how to shoot down the birds and rabbits . . . if they could only bowl as

(Continued on Page 8)

GAS TANK EXPLOSION DESTROYS NEIGHBORHOOD

This is part of the scene of devastation caused by explosion of a liquid gas storage tank of the East Ohio Gas Co. Looking north from E. 61st St., two tanks which magically escaped destruction are seen above the rubble of wrecked homes.

Tragedy and horror reigned in Cleveland's St. Clair Slovenian community on Friday afternoon at 2:40, when a liquid gas storage tank of the East Ohio Gas Co. at the foot of East 62nd St., exploded and sent flaming death thru a square mile area, bounded by E. 55 St., St. Clair Ave., E. 67th St., and Shore Drive.

It is expected that the death toll will be close to the 200 figure, consisting of East Ohio Gas Co. employees and residents of homes which were in the direct path of the blast and who had no chance to escape. Listed as missing are 107 persons, and hundreds were injured. The East Ohio Gas Co. buildings at the foot of E. 61st St., were destroyed as well as 45 dwellings on E.

61st Street and 24 out of 27 dwellings on Lake Ct., and at least a dozen buildings on E. 62nd St.

The area was patrolled by police, 400 enlisted men and officers of the Ohio State Naval Militia and Ohio State Guard and 575 members of the United States Navy and Coast Guardsmen. Mayor Lausche cancelled all his campaign speeches to enable him to give all assistance possible to the stricken victims in his old neighborhood. The Red Cross is caring for 680 homeless people, who are being sheltered at the headquarters at Willson Junior High School, and at the parochial schools, St. Philip's, St. Andrews, and St. Francis.

The Cleveland Fire Department battled the flames for

almost 24 hours. The fire started with a tremendous blast that shook buildings and shattered almost all the windows in the area. Flames shot hundreds of feet into the sky, and the heat of the glare ignited buildings a block around. Manhole covers popped into the air endangering the lives of the fleeing. The pavement destruction was concentrated around the intersections of St. Clair Ave., and E. 61 and 62 St., a fire pumping truck dropping into a huge cavity at the latter intersection, caused by a manhole blast.

More pictures of this Cleveland's greatest tragedy appear on the Slovenian pages.

The names of the dead, injured and missing will also be found on the Slovenian pages.

PFC. M. DELACH WILL REMEMBER FIGHT ON SAIPAN

Following is a letter from Pfc. Marco J. Delach, with the 27th Division, in the U. S. Army over three years to his father Marco Delach, Sr., in Maspeth, N. Y. He is the brother of Capt. J. J. Delach. Both are nephews of Mrs. Veronika Ruppe, president of St. Ann's Society, No. 105, New York City.

Dear Folks:

Well, I received your letter and sure was glad to hear from you. This is the first time I am writing a few lines, as I was too busy fighting the Japs on Saipan. That is one battle I will never forget as long as I live. It sure was a sad thing. It was so bad that I cried after it was over. There was one day all I did was hope for the best three times; it looked like the Japs had me. The last one came so close I will never forget it. I got out of that one, and I don't want to get myself in a fix like that again.

This battle sure got me to go to Church every day, so from now on I will never miss Mass, as it was our Lord that got me through that bloody battle.

Well, I am feeling fine, and I am at my new home in the South Pacific. It's better than Saipan, at least we can get some good sleep over here. There is no more to say. Best regards,

Mario.

FORTY HOURS IN LA SALLE

La Salle, Ill. — The Rev. Father Mathias Butala, spiritual director of the KSKJ, conducted a Forty Hours Devotion at St. Roch's Catholic Church in La Salle, Oct. 13, 14 and 15. The solemn closing took place Sunday evening with all local priests attending.

PIONEER EXPIRES

Ely, Minn. — Mrs. John Hutar, 640 E. Camp St., died recently in a Duluth hospital following a short illness. She was born in Vrhnika, Yugoslavia Feb. 16, 1883, and was a resident of Ely for over 42 years. Survivors include four daughters, Miss Mary Hutar, Mrs. Charles Merhar, Jr., and Miss Frances, all of Ely, and Mrs. Frank Veranth, Jr., St. Paul; three sons, Peter and John of Ely, and Bernard, of Cherry Point, N. C.; five brothers, John Cholesnik, Ely; Jack, Anton and Jacob Cholesnik, all of Waukegan, and Gregor Cholesnik, Willard, Wis.; two sisters, Mrs. Frances Seliskar, Ely, and Mrs. John Novak, Waukegan, Ill.

Let freedom ring on Uncle Sam's cash register! Buy U. S. War Bonds and Stamps

★ ★

K. S. K. J.

Members Serving

Our Country

3,710

★ ★

MATIJA DULC SETTLER, LEADER DIES IN CLEVELAND

Cleveland, O. — One of the first Slovenian settlers in Cleveland, Matija Dulc, 78, died Oct. 22, at his residence, 6510 Edna Ave., of a heart attack.

Mr. Dulc was one of the organizers of St. Vitus' Catholic Parish and had been an active worker in the church since it was founded.

He was also a charter member of Catholic Order of Foresters Court 1317.

Since coming here from Yugoslavia in 1889 he had been employed by the United States Pipe Co. until his retirement in 1932.

Surviving him is a son Martin; two daughters, Mrs. Rose Rozman and Mrs. Frances Sternisa, and four grandchildren.

Wounded in France

Cleveland, O. — The War Department notified Mrs. Ann Krajcovic that her husband, Pvt. Paul Krajcovic, 29, is "making normal progress" after suffering wounds in France on Sept. 14. The infantryman is the son of Mr. and Mrs. Stephen Krajcovic, 3170 W. 52nd St., and the father of Charles, 5.

Pvt. Krajcovic entered the Army on Jan. 26, 1944. He went overseas in June. A former employee of the Weatherhead Co., he has a brother, Cpl. Otto, at Camp McCoy, Wis.

Brothers Meet in So. Pacific

Cleveland, O. — Seaman John A. Kavc and Seaman Gustav Kavc, sons of Mrs. Frances Kavc, 13712 Sprecher Ave., met in the South Pacific after not seeing each other for a year.

JERINS, PARKVIEW SWEEP CLEAN WHILE OTHERS EDGE WINS IN STEVE PIN LOOP

Chicago, Ill. — Frank Bicek's 233 single and 543 series aided the Jerin Butchers to take three from the Darovic Lawyers in last week's Steve pin league rollings. Wally Smyth was next high for the Butchers. Tony Darovic, 493, and Louis Dolmovic, 478, did best for the Lawyers.

Led by Frank Kopore whose 568 series included 204 and 222 singles, the Zeleznikar Fuels won three from the Park View Laundry. Louie Rabetz had 498 for the winners. Vincent Novak, 518, and Louie Kovacic, 460, did the heavy tripping for the losers.

In the other games, all edge

wins, the Fidelity Electric's 233 single and 543 series won over Monarch Beer, Dr. Grill over Gottlieb Florists, and Tomazin Taverns over Kosmach Boosters.

High men: Carl Strupeck, 588, Frank Strupeck, 543, Ken Klaczynski, 520, Bill Arbanas, 505, Stanley Wolsic, 495, Joe Osterman, 454, Victor Prah, 483, Fred Glavach, 388, J. R. Tomazin, 572, Frank Kovacic, 568, John Jeray, 544, Louie Zefran, 492.

200 scorers: Frank Bieck, 233, Frank Kopore, 204, 222, Frank Strupeck, 211, Carl Strupeck, 21, Frank Kovacic, 233, J. R. Tomazin, 214, Victor Mladic, 203.

AUSEC PRINTS, PAPESH TAVERNS BATTLE TO HOLD FIRST IN JOLIET LADIES CIRCUIT

Joliet, Ill. — With five weeks of bowling recorded in the books, the KSKJ Ladies Bowling League finds the Avsec Printers and Papesch Taverns again battling to hold first place trailed by the Gorsich Markets and Joliet Office Supply who are tied for second place.

Tezak Florists bowed to the Papesch Tavern 3-0. Ann Papesch was high for the winners with a 449 series and Helen Keith, her sister, was tops for the losers with a 427 series.

The Gorsich Markets took a pair of games from the Zema Drugs with Jo Ramuta starring for Gorsich's with a 468 series. Gen Laurich's 456 series was high for the losers.

The Bluth Grocers walloped the Peerless Printers thrice. Helen McTee's 482 series was best for the undefeated team.

The Avsec Printers won two games from the Joliet Office Supply. Mayme Umek marked up a nice 483 series. Marge Dolinshek's 470 series was high for the Joliet Office Supply.

Gen Laurich rolled a 200 so-

lo for the evening's honors in the high game division and Mayme Umek had high individual series . . . Marie Klepec and Jennie Juricic had exceptionally good luck and boosted their averages considerably . . . Donna Wilhelmi is enjoying a two weeks vacation down in New Orleans . . . Fanny Gursh came dolled up with a new permanent . . . Individual high scorers: Gen Laurich 200, Marge Dolinshek 194, Jennie Juricic 181, Mayme Umek 181, Helen McTee 176, 173, Vida Zalar 174, Ann Papesch 171 . . . If you want to see some fun and laughter come to the bowling alleys this evening for the Annual Halloween Dress Up.

Newsy.

Joliet KSKJ Ladies Bowling Team Standings

	W.	L.	Pct.
Avsec Prints	11	4	.733
Papesch Tavern	11	4	.733
Gorsich Market	9	6	.600
Joliet Off. Sup.	9	6	.600
Bluth Grocers	8	7	.533
Peerless Prints	5	10	.333
Zema Drugs	5	10	.333
Tezak Florists	2	13	.133

PVT. CHOS, KSKJ MEMBER, REPORTS 175th F. A. BN. FIRED 137,000 ROUNDS OF AMMUNITION

With the 5th Army. — That noise everyone heard during the Italian campaign was in part contributed by the 175th Field Artillery Battalion of the 34th Division firing 137,000 rounds of 105 mm. ammunition from about 50 different positions in Italy. And that's a lot of shooting.

Recently when the 175th moved into the 5th Army line in the Apennines, this unit completed its 250th day of fighting the dreaded ones in Italy.

Fifth Army veterans since the first crossing of the Volturno River on Oct. 13, 1943, the battalion, now supporting the 168th Infantry Regiment of the 34th Division, has also fired in support of French and British Infantry of the 5th Army. For six consecutive months in Tunisia, they manned British 25-pounders.

Its records indicate that the 175th was the first American field artillery battalion of this war to fire on Germans, when it sent three volleys at Medjez-el-Bab, Tunisia, and neutralized two German tanks.

In the quick thrust from Rome to the Arno River, the 175th proved its mobility by keeping up with advancing infantry units. The arty men ranged in effectively on the fleeing Germans at Civitavecchia, Tarquinia, Grosseto, Riparbella, Sastellina, and the hill mass skirting Pisa.

The 175th landed on the Paestum beaches on Sept. 21, 1943, and forded the Volturno five times in something less than 40 days. In this period the artillerymen, softened up enemy strongholds at Caiazzo, San Pietro, San Vittore and San Angelo.

Their stiffest fight was at Mount Pantano. For 14 days and nights they sent intermittent concentrations into the enemy fortress. Observation was usually so poor that forward observers used sound as a medium of fire direction.

Advancing to the hilltop town of Cervaro, the battalion fired on Cassino and adjacent areas. Men of the 175th zeroed-in on the Rapido's northern banks and laid a rolling

(Continued on Page 8)

OUR
PAGE
WAR
KITCHENBy
FRANCES
JANCIER
1110 Third St.
La Salle, Ill.

Try some of the following for the coming holidays or for any week end.

Maple Bars

2 cakes compressed yeast, $\frac{1}{4}$ cup lukewarm water, 1 cup milk, $\frac{1}{4}$ cup butter, $\frac{1}{2}$ cup sugar, 1 teaspoon salt, 2 eggs, 5 cups flour.

Soften the yeast in the lukewarm water. Scald milk, add butter, sugar and salt. Cool to lukewarm. Add yeast, beaten eggs and flour to make a thick batter. Beat well. Add enough more flour to make a soft dough. Turn out on lightly floured board and knead until doubled in bulk. Punch down. Roll out to $\frac{1}{2}$ inch thick, cut in bars and let rise until double. Fry in deep fat, heated to 365 degrees and drain on soft paper. Frost with Maple Frosting.

Cranberry Muffins

1 cup raw chopped cranberries, $\frac{3}{4}$ cup sugar, 2 cups sifted flour, $\frac{1}{4}$ cup sour milk or buttermilk, $\frac{1}{4}$ teaspoon salt, $\frac{1}{2}$ teaspoon soda, 1 egg, $\frac{1}{4}$ cup melted shortening.

Combine cranberries and sugar. Sift flour, salt and soda together. Add cranberries and combine beaten egg, sour milk and melted shortening and add to flour mixture, stirring only enough to moisten flour. Fill greased muffin pans two-thirds full. Bake in moderately hot oven 425 degrees 20 to 25 minutes.

Cranberry Upside Down Cake
3 tablespoons butter, $\frac{1}{2}$ cups sugar, 2 cups cranberries, $\frac{1}{4}$ cup shortening, 1 egg, $\frac{1}{2}$ cups flour, $\frac{1}{2}$ teaspoons baking powder, $\frac{1}{4}$ teaspoon salt, $\frac{1}{2}$ cup milk, 1 teaspoon vanilla.

Melt butter and 1 cup sugar in a frying pan and add cranberries. For cake mixture, cream shortening and remaining $\frac{1}{2}$ cup sugar together and add egg, well beaten. Sift dry ingredients and add alternately with milk, to egg mixture. Add vanilla. Pour batter over cranberries in frying pan and bake in moderate oven about 35 minutes. Turn upside down for serving with whipped cream or hard sauce.

Date Rocks

Cream 1 cup shortening with $\frac{1}{2}$ cups brown sugar. Add 2 beaten eggs and 1 teaspoon vanilla. Cream until light and fluffy. Cut pitted dates into pieces, enough to measure 1 cup. Mix with 1 cup chopped nuts and flour well with 2 tablespoons flour. Dissolve $\frac{1}{2}$ teaspoons baking soda in 3 tablespoons hot water. Add 3 cups flour sifted with $\frac{1}{2}$ teaspoon salt and floured dates and nuts. Drop by spoon on greased cookie sheet. Bake in 375 degree oven until light brown.

Of every 1,000 soldiers in the Army Air Forces, 60 are airplane armorers and 12 are sheet metal workers.

PICKING RIGHT MATE IMPORTANT

The religious note is very much to the fore in the words in which Pius XI speaks in his Encyclical on Christian Marriage, on preparation for marriage. Incidentally these words also draw, in a few bold strokes, the outlines of an ideal Christian home. They read:

"Let, then, those who are about to enter on married life approach that state well disposed and well prepared, so that they will be able as far as they can to help each other in sustaining the vicissitudes of life, and yet more in attending to their external salvation and in forming the inner man unto the fullness of the age of Christ. It will also help them if they behave towards their cherished offspring as God wills: that is, that the father be truly a father, and the mother truly a mother; through their devout love and unwearying care, the home, though it suffer the want and hardship of this valley of tears, may become for the children, in its own way, a foretaste of that paradise of delight in which the Creator placed the first men of the human race."

"Thus will they be able to bring up their children as perfect Christians; they will instill into them a sound understanding of the Catholic Church, and will give them such a disposition and love for their fatherland as duty and gratitude demand."

His Holiness also places emphasis, in speaking of the proximate preparation for marriage, upon the careful selection of a life partner. "On that," he says, "depends a great deal whether the forthcoming marriage will be happy or not, since one may be to the other either a great help in leading a Christian life, or a great danger and hindrance."

Several specific recommendations are then made in this regard, namely, careful deliberation, diligent prayer, and consultation with parents. In mentioning these the encyclical adds in each case a few words of counsel. The text reads:

"And so that they may not deplore for the rest of their lives the sorrows arising from an indiscreet marriage those about to enter into wedlock should carefully deliberate in choosing the person with whom henceforward they must live continually; they should, in so deliberating, keep before their minds the thought first of God and of the true religion of Christ, then of themselves, of their partner, of the children to come, as also of human and civil society, for which wedlock is a fountainhead."

"Let them diligently pray for divine help, so that they may make their choice in accordance with Christian prudence, not indeed led by the blind and unrestrained impulse of lust, nor by any desire of riches or other base influences, but by a true and noble love and by a sincere affection for the future partner; and then let them strive in their married life for those ends for which the state was constituted by God."

"Lastly, let them not omit to ask the prudent advice of their parents with regard to the partner, and let them regard this advice in no light manner in order that by their mature knowledge and experience of human affairs they may guard against a disastrous choice and on the threshold of matrimony may receive more abundantly the divine blessing of the Fourth Commandment: 'Honor thy father and thy mother (which is the First Commandment with a promise) that it may be well with thee and thou

mayest be long-lived upon the earth.'"

There is no questioning the need for emphasis upon all these matters today. Some sociologists claim that one of the main causes of our modern marriage problem is mismatching or failure to make a discreet choice when selecting a life partner.

It must be added, of course, that such selection demands much more effort today than formerly. In the day of the small and stable social group, young folks, growing up together in the same neighborhood, knew each other and their families well. Today, in our large mobile cities, such a thorough acquaintanceship is to say the least no longer thought about automatically. It must therefore be cultivated. Opportunity for acquaintanceship must be provided.

Missing in Italy

Cleveland, O. — Mr. and Mrs. John Kaucic have been notified that their only son, Pfc. Laddie Kaucic, has been missing in Italy since Sept. 16. The 19-year-old infantryman is holder of the Combat Infantry Badge.

Pfc. Kaucic was graduated from East Tech High School and worked at the Cleveland Twist Drill Co. prior to his induction in October, 1943. He has been overseas since last March.

He last wrote home to his father Sept. 9. He has three sisters, Valeria, Marion and Dolores.

Wounded in France

Cleveland, O. — Mrs. Betty Seseck, 1481 E. 65th St., has been notified by the War Department that her husband, Sgt. Vincent A. Seseck, 31, who was wounded during action in France on Aug. 9, is recuperating in an English hospital.

Son of Mr. and Mrs. Peter Seseck of the E. 65th St. address, the soldier was attached to an armored unit. He is a former employee of the Chase Brass Co. and entered the service in March, 1941. He left for overseas duty in December, 1943.

Has Black Cat for Mascot

Cleveland, O. — Pfc. Joseph Dolinar, 19, son of Mr. and Mrs. Joseph Dolinar, 6737 St. Clair Ave., now with the Army in Holland, has a black cat named "Queenie" for a mascot.

"Queenie" rides in my truck, and behaves like a nice lady," he wrote. "The Yanks are doing a good job and I'm very proud to belong to the outfit." Pfc. Dolinar worked at the Gabriel Co. before going into the Army last Oct.

Wounded on the Solomons

Cleveland, O. — Marine Pfc. Henry F. Zigman, 31, sustained wounds while fighting with the Marines on the Solomon Islands in September, according to a Navy Department notification received by his wife, Doris, 90 Wheelock Rd. He is the son of Mr. and Mrs. Frank Zigman, Sr., 6540 Metta Ave. Before entering the service in February, 1942, he was employed by the Parker Appliance Co. He was sent overseas 26 months ago.

Brothers Meet in England

Bedford, O. — "Sept. 1 was a grand day for me — I met Joe," writes Cpl. Louis A. Svette to his parents, Mr. and Mrs. Frank Svette, Bartlett Rd. "We spent two days together in England and slept side by side."

—MAKE IT 40 IN 44!

JOLIET LADIES' LEAGUE

(Continued from page 7)

good as they shoot . . . the scores would be record-breakers . . . Eddie Carpenter, John Kren, Gene Tezak, Lou Fabian, John Bluth, Al Juricic, and Frank Buchar attribute their good bowling scores to their individual rooting sections . . . their "better halves" come down and root for them . . . one good one I heard . . . if you blow that spare, you can cook your own supper tomorrow night . . . she bowls in the KSKJ Ladies League on Thursday nights . . . and bowls some pretty fair scores . . . you may rest assured that hubby got his spare . . . the standings:

	W.	L.	Pct.
Slovenic Coals	9	6	.600
Avsec Prints	9	6	.600
Peerless Prints	8	7	.533
Tezak Florists	7	8	.467
The Eagle Store	7	8	.467
White Fronts	5	10	.333

175th F.A. BN. ACTIVE IN MEDITERRANEAN AREA

(Continued from page 7)

barrage in support of the 18th Infantry Regiment which established an early bridgehead across the Rapido.

They also pounded Mount Cairo and the town at its base, the Benedictine Abbey and Cassino.

Debarjng at the Anzio beachhead on March 19th, the 175th dug in at the outer perimeter and began intensive shelling. On the beachhead, Jerry artillery sent 200 rounds within 30 minutes in the battalion CP, then situated in the castle at Borgo Montello.

The 175th fired about 52,000 rounds at Anzio within two months, as compared with 24,000 rounds during six months of continuous fighting in Tunisia.

Previously the 175th went to Tunisia from the British Isles where they landed on May 12, 1942. Coming ashore at Algiers D-Day, the 175th fired a single smoke round which made a direct hit inside an Algerian fort. The garrison surrendered.

The above story was submitted by Pfc. Jos. Chos, Bat. A, 175th F. A. Bn., A. P. O. No. 34, care Postmaster, New York, N. Y., who is a member of Society No. 59 KSKJ.

Killed on Saipan

Cleveland, O. — A military Mass was recently offered in St. Vitus Church for Pfc. Harold Ralph Golob. The 21-year old Marine died of wounds suffered on Saipan June 18.

Pfc. Golob enlisted Sept. 12, 1942, and went overseas in December, 1943. He attended high school and was employed in Detroit, Mich., where his mother, Mrs. Caroline Golob, lives. His father is Frank Golob of 6030 Carry Ave. Pfc. Golob attended St. Vitus Parochial School.

Pfc. Golob is survived also by his brothers, Pvt. Joseph in England, Albert of Dearborn, Mich., and Frank, and his sisters, Mrs. Albina Stein, Mrs. Daniella Black, Mrs. Bertha Mocarski and Mrs. Caroline Hrovat.

Wounded in Germany

Cleveland, O. — Sgt. Raymond P. Mestak, who was wounded in action with the infantry in Tunisia on April 2, 1943, was again wounded in Germany on Sept. 21, the War Department notified his mother, Mrs. Nettie Sullen, 6215 Glass Ave.

Sgt. Mestak entered the Army in March, 1941, and went overseas in July, 1942. He was formerly employed by the Locke Machine Co.

WAUKEGAN JOSEPHS WILL SHOW FILMS

Waukegan, Ill. — On Sunday, Oct. 29 at 7:30 p. m. in the Mother of God Parish Hall the St. Joseph's Society, No. 53, will present a program of sound films. Proceeds of this event are intended for the lodge servicemen's fund and a cordial invitation is extended to all. The program will include films of some of the latest releases of various war fronts and should be very interesting. Tickets may be obtained at the door, however, members will receive their cards by mail which will be accepted as admission at the door. The general admission will be 50 cents and all proceeds go to the servicemen's fund. Films to be shown will include the following: "Paris Liberated," "Invasion of Fortress Europe," "Battle of Tarawa," "Battle for Rome," "Battle of the Marshall Islands," "Italy Surrenders," "Yanks Smash Truk," "Victory in Sicily." Refreshments will be served at the program.

Joseph Zorc, Sec'y.

A BLOOD DONOR'S PRAYER

Grant me no lesser favor, God, than this . . . That by my giving Some war-spent but courageous, eager son May keep on living.

Grant that the faithful rhythm of my veins And my heart's singing May bring an urgent quickening and stay His soul's far winging.

Because I have no stalwart lad by birth To call me Mother, I ask this small maternal share in one Dear to another.

Then I shall walk a quiet but exalted way, Glad in the knowing I fed the flame—and for some unknown son Life is still glowing.

—Nell Griffith Wilson.

Fine Point

Speak gently. 'Tis a little thing
Dropped in the heart's deep well.
The good, the joy that it may bring
Eternity shall tell.

—John Langford

HER MOTHER 'DOESN'T CARE' WHAT SCHOOL SHE ATTENDS

By Sister Mary Clare, S.N.D.

This column is a bit of an outburst against time-serving parents, although it is hardly possible those involved read this newspaper. The chances are they subscribe only to Life, Time and Fortune.

Well, the other day a girl gave me her seat in the street car. Yes, she really did. So we started a conversation and I quizzed her a bit. She had attended a parish school up to the sixth grade inclusive. Late that summer her family moved into a parish across the city. Here she attended the public school. Why? Someone had told her the parish school went only as far as the sixth grade! Of course she had been misinformed.

"But when I found out," she said, "it was too late to change. And I just stayed there for the eighth grade, too, because I did not know any of the kids at the Catholic school."

"But how about your parents? Do they let you go to any school you please?"

"Oh, Pop leaves all that to Mom. And Mom doesn't care what school we go to."

This fall I chanced to meet the wife of a very successful business man. Fine house and car, good clothes—the comfortable, satisfied sort who consider that wealth is happiness. She didn't say just that in so many words, but it was obvious. Not a single one of their four children has attended a Catholic high school or college.

"We left the children free to choose their own high school and college," she murmured in a sweet, soft, oh, so cultured voice. "We give them a good Catholic home and that is what matters, you know."

"Why aren't you wearing the red hat you wore to the meeting yesterday?" I abruptly asked. It was fun to see the startled glance she threw at her companion.

"A red hat with a mauve ensemble? But, Sister, after all . . ." and her gentle voice trailed off into a shocked silence.

"So, you wouldn't dream of wearing a red hat with a mauve ensemble, yet you think nothing of letting your children attend non-religious schools and colleges. In other words stylish clothes mean more to you than harmony in your chil-

dren's souls. How then can you say you are giving them a good Catholic home? Good religious schools are the only proper extension of a good religious home. Any other combination is a jumble, a mess, a hotch-potch. In the sight of the angels your children must look like freaks, and you gasp about wearing a red hat with a purple suit. If you only knew the conflict you are promoting in your children's souls by your thoughtlessness, for I hope it is only that. Of course you did not read the letter in Our Sunday Visitor from the servicemen who had been sent by the government to a secular university. He said his mathematics professor was the only one who did not scoff at God and religion. And scoffers aren't as dangerous as the sly type who know their Dale Carnegie by heart."

"Well, it's too late to do anything about it now," she said. Which isn't true. But the mauve ensemble looked less stylish as she said goodbye. Which is a hopeful sign.

A chance encounter in a railway station gives us this story. There we met a mother who sends her girls to a public high school in order that she may qualify for office in its P.T.A. seemingly quite a swanky outfit.

She fairly oozed sanctimony as she said: "I think it is the duty of Catholic women to be active in public school P.T.A.s. Don't you, Sister?"

I groaned aloud. Apparently she interpreted the groan as a sign that my suitcase was too heavy, for she at once offered to carry it. As the train pulled out I thought of all the things I should have said to that benighted woman. Instead I had only groaned. May God forgive me. And may the strength of Christ be between her family and the snares of devils who are so alert to the inclinations of nature.

Wounded in Holland

Cleveland, O. — Pvt. Frank L. Stepic, 20, was slightly wounded while in action with his paratrooper division in Holland on Sept. 17, the War Department notified his mother, Mrs. Mary Stepic, 730 E. 232nd St., Euclid.

Pvt. Stepic left Shore High School to enter the Army in January, 1943. He was sent overseas in April. He has two brothers in service.

Liaison Officer

Cleveland, O. — Lieutenant Frank Klaus, all-scholastic end for Cathedral Latin in 1938, is a liaison officer with Gen. Patch's Army, which is keeping plenty of pressure on Germany. Frank, 22, played for Dayton University until his enlistment. He is the son of Traffic Patrolman Anthony Klaus.

IN MEMORIAM

Frances A. McClain

Oct. 26, 1943

Glendale, L. I., N. Y.

One year has passed since that sad day,
The one we loved was called away,
God took her home, it was His will,
But in our hearts she liveth still.

Love All, pitying Jesus Blest
Grant her Thine eternal rest.

Families McClain and Peterka

Oct. 26, 1944,
Glendale, L. I., N. Y.

* FAT FACTS *

BILLIONS OF POUNDS OF OILS AND FATS ARE REQUIRED TO KEEP OUR "THE FIGHTINGEST AND BEST EQUIPPED ARMY IN THE WORLD."

ON THE WAR FRONTS AND ON THE HOME FRONT YOUR USED KITCHEN FAT IS STILL URGENTLY NEEDED TO MAKE THOUSANDS OF ESSENTIAL PRODUCTS!

YOUR USED KITCHEN FATS GO INTO CUTTING AND COOLING LIQUIDS AND DIE-PRESS LUBRICANTS NEEDED IN OUR MACHINE SHOPS. GET CASH & POINTS FOR USED FATS.